

DOMOLJUB

Izhaja vsak šetrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 25. januarja 1912.

Leto XXV.

Dejo naših poslancev v drž. zboru.

Poročal na shodu zaupnikov **dr. Lampe.**

Cenjeni zborovalci! Liberalci niso z nami prav nič zadovoljni. (Smeh.) Grize jih, ker ne nastavljamo liberalnih naradnikov; teh pa je že drugod dovolj in jih zaradi tega tudi ne bomo. (Smeh in priirjevanje.) Dalje se jeze, ker hoče deželni odbor povsod napraviti red, tudi v občinah in cestnih zastopih, kjer imajo besedo liberalci. Seveda, ker hočemo imeti red, nas liberalci napadajo in ker ljudstvo spoznava, kdo ima prav, prehajajo občine in razni zastopi v roke pristašev S. L. S., katerih večina je že v njenih rokah. (Odobranje.)

Ogledal sem si sam, po raznih deželah deželno gospodarstvo in reči moram, da je danes kranjska deželna uprava prva v Avstriji. (Odobranje.) Pa idimo dalje k raznim poglavjem in včasih tudi po glavah. (Smeh.)

Javna varnost.

Mogoče še ni znano, da plačuje dežela za nastanjanje orožništva po deželi 58.560 K na leto. To poglavje je zlasti zanimivo zato, ker izvirajo iz bremen tudi gotove pravice. Koliko pritožb pa čujemo o orožnikih od strani županov. Umevno je, da mora biti zato, ker dežela plačuje za orožništvo, na razpolago orožnik županu za javno varnost. Zgodilo pa se je dostikrat, ko je hotel župan napraviti red na kakih shodih, da se je orožnik uprl županu. (Res je!) V najskrajnejšem slučaju imamo sredstvo, da črtamo izdatke za gotove orožniške postaje, ako se ne spremene razmere. (Odobranje.)

Gasilstvo.

Deželni odbor podpira tudi, kakor znano, gasilna društva. Razne zavaro-

valnice plačujejo po postavi za to 2 odstotka, po novi postavi pa bodo 3 odstotke od zavarovalnin. Deželni zbor pa je sklenil postaviti, po kateri dobe podporo gasilna društva, ki so potrebna, in tudi občine, kjer ni gasilnih društev, da si nabavijo gasilno orodje. Za leto 1911. se denar gasilnim društvom ni razdelil, ker hoče deželni odbor poslati vsem županstvom in gasilnim društvom okrožnico, na podlagi katere morajo občine poročati o ondotnih gasilstvenih razmerah in gasilna društva poslati izkazila o svojem poslovanju in denarnem stanju. Z ozirom na ta poročila se bode za leto 1912. razdelilo 40 tisoč kron.

Odkod primanjkljaj v deželni blagajni?

Najbolj tarejo deželno blagajno izdatki za zdravstvo in šolstvo. Siroški za zdravstvo znašajo okroglo en milijon. V tej zadevi postopamo zelo previdno in ne kot v sosednji deželi Štajerski, kjer na pet milijonov proračunano deželno bolnišnico zidajo že deset let in stane sedaj že 15 milijonov.

Šolstvo nas velja že okroglo dva milijona na leto. Nihče ne more reči, da je dežela šolstvu sovražna; veliko novih razredov se je za časa našega deželnega odbora odprlo. Toda mi moramo z vso pravico zahtevati, da šola tudi ustreza ljudskim težnjam. Treba bo spremeniti državni ljudskošolski zakon, da se ne bō mladina za vse prej vzgajala, samo za kmečki stan ne. (Odobranje.) Mi spreminjamo doma kolikor moremo, toda, če nam ne dajo nove suknje, moramo krpiti staro.

Zato pa zahtevamo od učiteljstva, da stori svoje, da se uči sadjerejstva, umnega kmetijstva itd., da vzorno goji šolske vrtove, in da tako pomaga kmečkemu ljudstvu s poukom. Tukaj je tisti vir, pri katerem si lahko izbolj-

šajo plače. (Odobranje.) Tistim, ki za vzgojo kmečke mladine res uspešno delajo, tistim je dežela pripravljena dati odškodnino za njihov trud. Deželni zbor je sklenil v svoji zadnji seji, da sme deželni odbor po previdnosti nakazati učiteljem do 25 odstotkov doklade. Mi se bomo pri tem ozirali na to, ali kdo zasluži ali ne, in v tej zadevi se bo deželni odbor obračal za svet v prvi vrsti na svoje župane. (Odobranje.) Podpirali bomo tudi gospodinjstvo šolstvo. Zidali seveda ne bomo kakih zavodov, pač pa prirejali kakor doslej gospodinjске tečaje, za katere nam je ljudstvo zelo hvaležno. (Odobranje.)

Deželna kultura.

V prejšnjih letih se ni izdalo za deželno kulturo skoro nič. Deželni kulturni zaklad je imel edini dohodek samo od lovskih kart. V lētošnjem letnem proračunu pa je nakazanih pol milijona kron za povzdigo kmetijstva. S tem denarjem se bodo v prvi vrsti prirejali kmetijski tečaji, in priredil se bode tudi en živinozdravniški tečaj. Sedanja živinozdravniška služba ni za kmeta. Živinozdravniki so dandanes samo policaji, ki pazijo le na nakladanje in izkladanje živine v vagonov. Da bi v tem oziru odpomogli našemu ljudstvu smo sklenili prirediti živinozdravniški tečaj na Vrhniki, na katerem naj bi se naši mladi živinorejci učili, pomagati živini v prvi sili. In kaj so sklenili živinozdravniki? Da nihče izmed njih ne uči na tem tečaju. Končno smo dobili živinozdravnika, ki bo učil na tem tečaju. A ko so to brači v časopisih, so se splašili v poljedelskem ministrstvu in nam pisali, kaj nameravamo. (Dr. Šusteršič: To, kar bi sami morali storiti!) Mi jim nismo odgovorili nič drugega kot to, da nameravamo poglobiti samo znanje naših živinorejcev, a živinozdravniki

naj si pripisujejo sami sebi, ako ne uživajo onega zaupanja med ljudstvom kot bi ga radi. Tudi pri deželni vladi so silno pridni, kadar gre za kakšno živinsko zaprtjo okrajev, kadar se pa gre za pomoč, seveda je pridnosti nikjer ni. (Pritrjevanje.)

V slučaju bede dežela ne more pomagati s svojimi sredstvi. V vseh takih slučajih se naj prižadeti obračajo do vlade in državnih poslancev.

Zadružništvo.

Milijoni in milijoni so naloženi v zadružništvo, zato moramo varovati svoje zadružništvo. Liberalci so nas najbolj napadali. Ko smo odločili deželni vseučiliški zaklad kot brezobrestno posojilo Zadružni zvezi in določili 2 milijona garancije za isto. Ko je pred nekaj meseci završalo v Nemčiji, da nastane med Nemčijo in Francosko vojna, so na Nemškem propadli veliki čenarni zavodi, ker niso imeli na razpolago denarja za takojšnja izplačila. In pomislite le, ako bi nasala med Avstrijo in Italijo ali Srbijo vojska, kako bi liberalci v takem slučaju zagnali brup, češ, ta in ta zavod ni varen. Da se ognemo takim dogodkom, smo podprli naše zadružništvo, vsled česar so lahko ljudje brez skrbi. Stvar »Glavne posojilnice« ni še končana, sedaj se šele razvija. Glejmo, da v naši organizaciji ne bo kaj podobnega kot pri tem zavodu. Liberalci niso na to pazili, zato je danes liberalna organizacija in liberalno zadružništvo strgana cunjja.

Povzdiga živinoreje.

Za nakup plemenske živine je šlo že mnogo denarja v tujino. Začeli smo skrbeti za to, da se plemenska živina vzgoji doma in zato smo začeli premovati tudi teleta, da imajo kmetovalci večje veselje za vzgojo plemenske živine. Tudi v tiste kraje, ki so bili zaprti zaradi živinske kuge bomo prišli premovati teleta takoj v zgodnji pomladi. Tako bomo delali tudi pri prešičih in tudi na drobnico se bomo ozirali, kjer bo to primerno. (Odobranje.)

Podpirali smo in bomo tudi vinarstvo, ker se držimo gesla: Vino iz dežele, denar pa notri. Istotako velja tudi za sadjarstvo.

Za izboljšanje pašnikov smo pokazali dobro voljo, a imamo vezane roke od vlade. Tozadevno poslovanje je tako zapleteno, da moramo na vsak način zahtevati od poljedelskega ministrstva, da se izboljšanje pašnikov in planin izpeljuje na krajši način.

Kar se tiče vodne preskrbe, moramo reči, da smo tozadevno že jako mnogo storili na Gorenjskem in tudi na Kranjskem, v manjši meri pa doslej na Dolenjskem. Toda tudi tu se bo ukrenilo potrebno.

Povdariti moram tudi veselo dejstvo, da deluje c. kr. kmetijska družba, edina kmečka stanovska korporacija, v sporazumu z deželnim odborom in dolžnost vsakogar je, da to podpira. Kmetijska družba šteje sedaj nad 15 ti-

soč članov, med katerimi je ogromna večina naših pristašev.

Trgovina in obrt.

Pravijo, da se doslej za trgovino in obrt nismo dosti brigali. Toda, kdo je ustanovil slovensko trgovsko šolo v Ljubljani? S. L. S. Upamo, da se iz te šole razvije še močnejša, ki bo imela pomen za ves slovanski jug, kajti mi delamo sistematično na to, da povzdignemo Ljubljano ne samo kot glavno mesto Kranjske, ampak do glavnega mesta Jugoslovanov.

Ustanovili smo obrtno pospeševalni zavod, v deželnem proračunu je sedaj nakazanih 88 000 K za podporo obrtništvu. Iz te vsote podpiramo tudi razne obrtne zadruge po deželi. Dolžnost naše stranke pa je, da tudi trgovsko in obrtno zbornico spravimo v naš tabor, da se bo moglo še uspešneje delati za povzdigo kranjske trgovine in obrti. (Odobranje.)

Ne male važnosti za trgovino in obrt pa bo tudi novi cestni zakon, kar je jasno. Prva tri leta bodo plačevali stroškov za ceste cestni okrajji dve petini, dežela pa tri petine, čez tri leta pa bo plačevala dežela tri petine, a okrajji dve petini. Za napravo novih cest pa prevzame dežela 50 odstotkov. Opozarjam na okrajne cestne zastope, da bodo v bodoče imenovali občine vanje svoje zastopnike. Vsaka občina bo imela v cestnem odboru enega zastopnika.

Dolгови.

Vsem je znano, da upravljamo milijone. (Smeh.) Dr. Tavčar je govoril na shodih, da smo jih napravili že 6, Ribnikar 10, a nekje na Dolenjskem se je govorilo, da smo enajstega že načeli. Dolgove ima dežela iz leta 1888., ko naše stranke sploh še ni bilo. Takrat so najeli 8 milijonov za kmečko odvezo, ki so jih dobili veleposestniki. Za teh 8 milijonov, ki so jih dobili nem. veleposestniki, liberalcem ni bilo žal, kriče pa za vsak vinar, ki se izda v prid našemu kmetu. Teh osem milijonov bo dežela odplačevala do leta 1928. Ze prejšnji deželni zbor, v katerem so imeli večino liberalci in Nemci, pa je najel 4 milijone melioracijskega posojila, v prvi vrsti za osuševanje ljubljanskega barja. Od teh smo porabili tri in ostal nam je še eden. Zraven prije še naših 10 milijonov in tako imamo celih 11 milijonov kron na razpolago, ki se bodo odplačevali šele od leta 1928. Nekaj pa povem: Tisti, ki jih največkrat srečujem na stopnjicah deželnega dvorca, so liberalci, ki hodijo prositi k meni podpore. Stojimo pa na stališču, da je za liberalce teh deset milijonov zapravljenih. (Veselost. Pritrjevanje.)

Vodne moči.

Pravijo, da sem deželni mlinar. (Veselost.) Mlinarski stan je časten, pa naj bom še jaz deželni mlinar. Miel bom, dokler bom mogel. (Velika veselost.) Liberalcem ne morem obrazložiti velikega načrta, ki ga imamo. Imajo

premalo pameti, da bi umeli. Velika industrija se sedaj trudi na vse načine, da bi dobila v svoje roke vodne moči, kjer so na razpolago, ker draži se prvič premog in drugič se v slučaju kake stavke v premogovnikih ustavi ves promet v velikih tovarnah. Zato išče velekapital nadomestila. Po novem zakonu se gre velikemu koraku nasproti, tudi razlastitvi malega mlinarja in žagarja in gre se sedaj za to, da si osiguramo vodne sile, dokler je še čas. Na Gorenjskem so se veliki milijonarji usedli tamkaj, kjer so imeli na razpolago vodne sile. Naši ljudje pa so jim hlapci. Mi pa nočemo biti hlapci tujcem, zato pa kupujemo vodne sile, ki jih bomo prodali, ali pa ne, kakor se nam bo zdelo. Na ta način bo edino Kranjska ona dežela, ki bo imela vse vodne sile v svojih rokah, ko bo uveljavljen novi vodni zakon. (Odobranje.)

Mirovna sodišča.

Postava o mirovni sodiščih, ki jo je uveljavila S. L. S., se bo pričela kmalu izvrševati. Včasih se naši ljudje pravdajo za male brezpomembne stvari in zapravijo velike vsote. Toda tudi pravde bodo dražje. Taki mali spori se bodo odslej lahko poravnavali pred županom in ne bo treba plačevati velikih stroškov raznim komisijam, ki hodijo gledat kak podrt plot. Kdor se bo pa hotel pravdati, se bo seveda lahko, a njegove tožbe sodišče ne bo sprejelo, ne da bi se obravnavala pred mirovnim sodiščem. (Odobranje.)

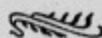
Deželni primanjkljaj.

Deželni primanjkljaj znaša 1 milijon 400.000 K zato, ker je deželni odbor postavil v letošnji proračun vse kar je smatral za potrebno. Lani smo imeli v proračunu tudi primanjkljaj, a prihranili smo 1 milijon kron, o katerih pa moram reči, da smo jih sebi od ust pritrjali. Češka dežela, ki je bogata, ima 55 odstotkov deželnih doklad, a ima 30.000.000 deficita. Kranjska ima samo 40 odstotkov doklad in reči moramo, da so te doklade med vsemi davki najmanjše. Liberalni poslanec Reiser je rekel, da moramo zvišati doklade na 80 odstotkov, toda mi tega ne storimo, mi zahtevamo sanacije od države. (Odobranje.)

Vladni organi.

Pri vladi je velik del uradništva, ki jim S. L. S. lahko izreka svoje zaupanje. Potem je del uradništva, ki še danes ne ve, koliko je ura bila. Svoje znanje zajema samo iz papirjev, ki jih načekajo liberalni žurnalisti. Grozovitost se boji, če ga kak liberalni cigan, s katerim bi se sramoval sedeti v kavarni pri isti mizi, napade v svoji cunjli. Ta strah ni nič vreden na Kranjskem, kjer liberalne stranke sploh več ni, ampak samo posamezni liberalci, med katerimi pa je dobra polovica lumpov. (Tako je!) Tretji del uradništva je pa zagrizeno liberalen. Temu pa velja naš neizprosni boj! (Burno odobranje.)

Vpijejo, da smo pod komando dr. Šusteršiča. Jaz pa pravim: Dobra komanda je težka stvar, slaba pa ni nobena umetnost. Tista armada, ki nima generala, je vedno tepena, **pod dobro komando pa se zmaguje.** In take komande se mi ne bojimo! (Burno in dolgotrajno odobravanje.)

Kranjski deželni zbor.

Druga seja dne 17. januarja.

Novi deželni glavar.

Ko naznani deželni predsednik, da je Nj. Veličanstvo imenovalo za deželnega glavarja načelnika naše stranke

dr. Šusteršiča,

je živahno pozdravljen šel na mesto deželnega glavarja in spregovoril:

Zavzemam mesto, katero mi je poverilo Njegovo Veličanstvo in pozdravljam visoko zbornico.

V prvi vrsti imam dolžnost, da zahvalim Njegovo Veličanstvo, ki mi je blagovilo poveriti to častno in odlično mesto. Naprošam deželnega predsednika, da izvoli mojo zahvalo sporočiti Najvišjemu prestolu s izrazom moje neomejene udanosti in zvestobe do Njegovega Veličanstva in Najvišje cesarske hiše.

Zahvaljujem deželnega predsednika na njegovem zelo prijaznem pozdravu in mu v imenu deželnega zbora čestitam, da ga je Njegovo Veličanstvo odlikovalo s tajnim svetništvom. (Odobravanje.) Bodi mu ta odlika v zadoščenje za njegovo neumorno delovanje v blagor kranjske dežele in njenega ljudstva. (Veliko odobravanje.) Prosim ga, da deželni zbor in nadalje podpira.

Moja naloga je, da vodim razprave deželne zbornice, varujem njeno čast in ugled ter pravice deželnega zbora in varujem avtonomijo dežele. To nalogo bom izvrševal z vso energijo. Pri tem sem navezan na podporo cele zbornice in sem prepričan, da mi je ne bo odrekla.

Meritnega programa ne bom razvijal, to je že poprejšnji gospod glavar storil. Izpremenila se je le ena oseba, na stvari pa nič. Na to mesto sem stopil kot svoboden mož, neodvisen na vse strani, odvisen le od svojega lastnega prepričanja. (Veliko odobravanje pri večini.)

Za reditelja je bil izvoljen poslanec Vehovec.

Nato se je vršila volitev odsekov. Odsekov je enajst, in sicer: Peticijski, finančni, upravni, ustavni in občinski, šolski, obrtni, veriškacijski, imunitetni, personalni, kmetijski in odsek za letno poročilo. V nekaterih odsekih je po deset poslancev, v drugih pa po šest. V odsekih z desetimi člani ima S. L. S. po šest poslancev, v odsekih s šestimi člani pa po štiri.

Med drugimi so bile vložene sledeče prošnje in predlogi: Poslanec Dular je vložil prošnjo za ločitev podobne Gornje Polje od Toplice.

Poslanec Jarc pa prošnjo za deželni prispevek za zgradbo vajeniškega doma v Ljubljani.

Poslanci Jaklič, Bartol, dr. Pegan in tovariši so vložili samostalni predlog za združitev gregorske občine v občino gregorsko, ki bi bila omejena skoraj popolnoma na gregorsko faro, in občino Dvorska vas, ki bi obsegala skoraj vse vasi velikolaške fare sedanje gregorske občine.

Poročila in predloge deželnega odbora

so se brez vsake razprave odkazale dotičnim odsekom, kjer se bodo najprej obravnavale. O teh bomo poročali, ko se bo razpravljalo o njih v zbornici. Živahna razprava se pa vname o poročilu deželnega odbora o

tečaju za živinozdravniške pomočnike.

Vsak živinorejec ve in čuti, kako slabo je preiskubljeno glede živinozdravništva. Živinozdravnikov je malo in še ti, kolikor jih je, imajo posla dovolj po kancelijah in z ogledovanjem živine po postajah in semnjih. Za zdravljenje pa nimajo časa, pa tudi predragi so. Zato je deželni odbor ustanovil na Vrhniki šolo za živinozdravniške pomočnike, kjer bi si umni mladeniči in možje pridobili vednosti in spretnosti, da bi pomogli živinorejcem v

sili s svetom in v dejanju v navadnih slučajih, zlasti o porodih. Večina živinozdravnikov kajpada ni zadovoljna s to namero in tudi liberalna stranka, ki je dosledno vedno nasprotna kmetijskemu stanu v obče in še zlasti živinorejcem, je poslala v boj svojega Ribnikarja proti živinozdravniškemu pomočnikom. V imenu deželnega odbora je poročal deželni odbornik grof Barbo sledeče:

Deželni odbor je v smislu sklepov deželnega zbora proučeval živinozdravniško vprašanje, ki je jako nujno in pereče. Živinozdravnikov silno manjka. Imamo 16 državnih živinozdravnikov, od katerih pa velik odstotek biva v Ljubljani, ki je zaposlen s pisarniškimi posli. Kar se tiče dežele, je zdaj šest mest razpisanih, a le štiri zasedena. Dežela temu pomanjkanju ne more drugače od pomoči, kakor da ustanovi tečaje za živinozdravniške pomočnike, da si bo znal kmet v najnujnejših slučajih pomagati. Danes ima največje stroške in velikokrat še živinozdravnika niti ne dobi ne. Živinozdravniki zahtevajo uprav strohovitve vsote od kmeta, več kot medicini, za pol ure 11 kron. (Čujte! Čujte!) Kako more kmet to zmagati? Neke mu kmetu je obolela krava in je šel k deželni vladi (Veselosť), tam so mu pa rekli, da živinozdravniki pri vladi za to nimajo časa. Krava je poginila. Take so razmere. Deželni odbor se je informiral, ali ima kaka dežela tečaje za živinozdravniške pomočnike in izvedel, da je le v Tirolah tak kurs. Vlada je namreč temu nasprotna, hoče to stvar preprečiti. (Veliko ogorčenje.) Naš deželni odbor je nastavljal vpkojenega živinozdravnika kot pogodbenega zdravnika, ta je bil pripravljen kmečke hite poučevati, a glej, napravila se je zarota. (Veliko ogorčenje.) Živinozdravniki so tega moža šikanirali in pretili celo, da ga družabno bojkotirajo. (Čujte! Čujte! To je kolegijalnost!)

Živinozdravniki, ki so to zaroto skovali, so kratkovidni in ozkosrčni. (Tako je!) Zasludujejo izključno le svoje stanovske materialne interese, ne privoščijo prebivalstvu, da bi se opomoglo ter kažejo, da nimajo absolutno nobenega zmisla za blagor prebivalstva. — Omenjeni gospod je svoje mesto odložil. Deželni odbor pa je našel drugega živinozdravnika, ki je pouk prevzel (Bravo!) in 15. januarja smo otvorili živinozdravniški pomočniški tečaj na Vrhniki. (Veliko odobravanje.) Trajal bo tri mesece,časom pa se bo tečaj izpopolnil in še delj trajal. Prosi, da zbornica akcijo deželnega odbora podpira in ga pooblasti, da stalno nastavi živinozdravnika, ki bo samo te tečaje vodil. (Veliko odobravanje.) Odpor izvestnih gospodov se pa bo zlomil, se mora zlomiti! (Veliko pritrdjevanje. Klici: Se bol!)

Kakor smo že omenili zgoraj, je poslanec Ribnikar v imenu liberalne stranke nasprotoval temu predlogu in govoru grofa Barba. Ribnikar ima ves svet, kar ga ni pod liberalnim klobukom, za neumnega. Po njegovem mnenju noben drug ni v stanu poznati kake živinske bolezni kakor živinozdravnik in je seveda gorel samo za živinozdravnike.

Političnega mazača Ribnikarja

si je pošteno privoščil poslanec Jarc rekoč: Tečaj za živinozdravništvo si je ljudstvo že dolgo želelo in se je potreba po njem naglašala po vseh shodih. Res je sicer, da ima dozdej tirolska dežela tako napravo, toda res je tudi, da so agrarni zastopniki skoro vseh avstrijskih dežel v parlamentu započeli akcijo za izpopolnitev živinozdravniške izobrazbe v zmislu, kakor to namerava naš deželni odbor. To je v interesu našega živinorejstva, ki se sicer jako lepo razcveta in nikakor ni samo na papirju, kakor je trdil Ribnikar, ki naših živinorejskih združenj ne pozna. Ribnikar je izrazil željo, da bi živinorejsko združništvo srioh v cellem obsegu vodili akademični živinozdravniki. (Smeh.) Kam pa bomo prišli? Mi rabimo ljudi, ki imajo v tem praktične izkušnje in gospodarske potrebe ljudstva poznajo ter imajo zanje zmisla. Državni živinozdravniki opravljajo danes po večini le policijsko službo, pouka in povzdige živinorejske akcije pa ne umejo. Zgledov je veliko. Kako so postopali živinozdravniški organi lani v Belokrajini o času kuge? Bila je suša, žival je morala biti zaprta v hlevih, trpela je žejo, ljudje so morali vodo iz Kolpe voziti. Same šikane. Kako nespametno se izvršuje zaprtje meje in podobno! Vlada ni tri mesece na tozadevne pritožbe odgovorila. Več škode je napravil ta birokratski zistem, kot kuga sama, živali in ljudem! (Veliko pritrdjevanje.) Zraven pa pridejo časih neverjetni honorari. Za cepljenje prašiča se je zahtevalo 3, tudi 4 Kl! (Čujte! — Ribnikar: To je nemogoče!) Lahko pokažem do-

tični živinozdravniški račun. Govornik navaja veliko slučajev, kako nespametno se postopa od strani organov v novomeškem okraju. Tečaj za živinozdravniške pomočnike je nujno potreben. S tem se bo ravno mazaštvo omejilo, ki zdaj cvete. Sicer pa, če Ribnikar navaja zglede, kako so mazači živino končali, bi jaz lahko navajal take zglede tudi pri marsikaterem živinozdravniku. (Dr. Zajc Ribnikarju: Na Grmu je najlepša krava vsled krivde vašega kolege poginila! — Veselosť.) Tečaj bo trajal tri mesece, a ga bomo razširili na pol leta, in mogoče tudi celo na eno celo leto. To bo v korist prebivalstvu in živinozdravnikom. Govornik opozarja na babištvo, ravnotako se mora praktične živinorejce izučiti, da bodo pri porodu živine pomagali. Ravnotako medicinci sami pospešujejo tečaje za prvo pomoč ranjencem in obolelim; če bi bili tako ozkosrčni, kakor so nekateri živinozdravniki, bi nastali konflikti. Toda medicinci so visoko izobraženi, da stavijo občno korist nad svojo ožjo stanovsko. Pri živinozdravnikih so pa mnogi, ki so svojega kolego družabno bojkotirali, ker je stavil splošno ljudsko korist nad materialno stanovsko! (Veliko ogorčenje. Klici: Škandal! Mladenič, ki si bo pridobil na tečaju temeljno vednost, bo tudi vedel, do kam sme pri zdravljenju živine iti, do kam pa ne, in bo poklical zdravnika pri vsakem resnem slučaju, dočim gre danes vsled pomanjkanja izobrazbe tudi v takem slučaju kaj rad k mazaču. (Tako je!) Tak kurz je tedaj živinozdravnikom samim v korist, posebno tudi zato, ker bodo s tem dobili dobrih asistentov. Konečno zavrne Ribnikarja, ki se je zaletel v rajnega Bleiweisa, češ, da je bil mazač, in pravi, da je pač Ribnikar političen mazač. (Odobravanje.)

Veleposestniki za živinozdravniške pomočnike.

Govorila sta poslanca Galle in Apfaltrer, ki se je posebno gorko zavzemal: Naša živinoreja je najdržaj zaklad. Vrednost naše živine znaša nekaj okoli 70 milijonov, drugod bi tak kapital čuvali in ga skušali pomnožiti. V celi deželi imamo samo 16 živinozdravnikov, dež. odbor bi rad nastavljal živinozdravnike, pa jih ni. Čakati pa ne moremo, zato je treba vzgajiti živinozdravniške pomočnike. Kot praktičen kmetovalec izraža največjo zadovoljnost, da je deželni odbor ustanovil tečaj za vzgojo živinozdravniških pomočnikov.

Poslanec Drobnič

opozarja, da celo mesoglednikov in živinozdravnikov ni, kakor zahteva postava. Mi res rabimo ljudi, ki bodo vsaj za prvo silo pomagali in vedeli svetovati.

Bartol

izjavi, da so kmetovalci deželnemu odboru za tečaj za živinozdravniško pomoč zelo hvaležni. Nekateri živinozdravniki se trudijo, kar se morejo, a imajo toliko pisarije, da ne morejo naprej. Živinozdravnik je zelo oddaljen, je drag, kaj preostane časih kakor k mazaču iti. Menim vsak stan, a reči moram, da časih kak mazač dobro napravi. Sicer pa se bo mazaštvo ravno s tečajem, oziroma šolo, omejilo. Kar se pa tiče živinorejskih združenj, o katerih je poslanec Ribnikar dejal, da so na papirju, moram kot načelnik sodraške zadrge, oziroma doljenškega živinorejskega okrožja proti temu najodločnejše protestirati! (Veliko odobravanje.) Gospod Ribnikar naj pride v Sodražico pogledat, kaj in koliko smo napravili in kako stoji naši računi. (Ribnikar: Nisem vseh mislil!) Govornik zahvali veleposestvo, da gre v ti zadevi s kmetovalci.

Policaji in politični priganjači.

Poslanec Hladnik navaja uprav kričeče slučaje živinozdravniškega birokratizma. Kmetovalec živino ljubi, se z njo kakor z otrokom pogovarja, če žival zboli, je cela hiša žalostna, cela vas. Človek bi mislil, da bo kmet živinozdravnika, ki ima žival zdraviti in pametne nasvete dajati, rad imel, a kaj vidimo? Živinozdravnik nima nobenega pravega ugleda. Vzrok temu čudnemu pojavu — danes, ko je naše ljudstvo že zelo izobraženo — je lahko najti, namreč živinozdravniki večinoma ne nastopijo kot to, kar bi morali biti, ampak kot policaji, s paragrafom v rokah, in ta paragraf neusmiljeno proti kmetovalcu uporabljajo. Vas Lukovk, ki ima samo 15 števil, je dobila od nekega nadzornika, ki je prišel iz Ljubljane, nalogo, da mora svoje sejmische, ki je bilo sredi vasi, prestaviti. Zdej naj si ta mala vas novo zemljišče kupi. Zakaj? Če je v vasi petnajstih hišnih števil, sejem sredi vasi, ni to nobena nesreča. — Naravnost vnebovpjoče stvari so se pa zgodile v krškem okraju,

tam, kjer je gospod Ribnikar kandidiral. Krški živinozdravnik, Ribnikarjev pristaš, je uporabil priliko, ko so kmetje prignali nekaj živine iz hrvaških sejmov, o katerih niso vedeli, da so zaprti, da se maščuje nad ubogim ljudstvom, dal po orožnikih hleve preiskati, živino zaplenil (Veliko ogorčenje), jo dal prodati, eden je prišel ob 1100 K (Klici velikega ogorčenja), ljudem se ni nič povrnilo, nekatere so pa obsodili v denarno globo in v zapor, dasi zaken določa zapor ali globa, globa pa ne sme 600 kron presegati! Tu so pa ljudje skoraj ob preneženje prišli. In čudo, kaznovani so bili le naši politični pristaši, ki niso volili g. Ribnikarja; to se lahko vsak čas z imeni dokaže. (Klici: Nečuvni škandal!) Tako so se maščevali. Take stvari se gode v Avstriji od kanclijske gospode! (Ogorčenje.) Nasprotniki vedno pičujejo, da smo mi proti izobrazbi, kadar pa hočemo kaj storiti za izobrazbo kmeta, nam polena pod noge mečejo! Jaz odkrito rečem, da od živinozdravnikov nič ne pričakujem, zato pa pozdravljam predlog deželne odbora.

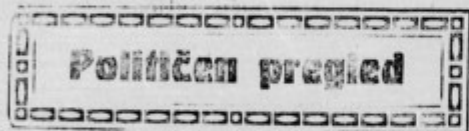
Nagajivost živinozdravnikov.

Poslanec Matjašič živo slika neizrečne šikane, s katerimi živinozdravniški birokratje ljudstvo mučijo in mu škodo prizadevajo. Tako pri ogledovanju živine, prečden se potni list dobi, pri prevozu prašičev, kjer se silno nespametno postopa in podobno. Nečuvno so pa postopali z belokranjskim ljudstvom ob priliki zadnje kuge slinovke. Živina zaprta, treba je bilo vodo daleč od Kolpe skozi celih 40 dni nositi, koliko se je izgubilo časa, ko itak delavcev primanjkuje! To se pravi kmeta zatirati, ne pa mu pomagati, to se ne pravi živino zdraviti, ampak živino in ljudi mučiti. (Odobranje.)

Poslanec Piber

označi kot glavni vzrok vsem navedenim pojavom zistem. (Tako je!) Živinozdravniški ljudi šikanirajo. Ni čuda, da se ljudje zatečejo k takozvanim mazačem. Sicer pa je v vsaki vasi en praktičen možak, ki pri porodu živine in pri prvih nezgodah ter podobnem pomaga. Če se tečaj obnese, se bodo ti možaki še bolj izobrazili. Odpora živinozdravnikov ne razumem. Saj jih je pre malo, za službe se ne oglašajo, ti ki so, pa so dragi, birokrati in oddaljeni. Ljudi ne moremo tako pustiti, živine tudi ne. Ljudstvo ukrep deželne odbora pozdravlja.

Ko je še grof Barbo zavrnil Ribnikarja, je bil predlog deželne odbora sprejet in seja zaključena.

ITALIJA IN MI.

11. t. m. je govoril voditelj nemških krščanskih socialcev baron Fuchs na shodu v Solnogradu. Ta mož, ki je jako ugleden politik in je bil že večkrat starostni predsednik državnega zbora, je silno ostro napadel grofa Aehrenthala in našo zunanjo politiko. Ker ima baron Fuchs zveze z merodajnimi faktorji in ker je tudi izrečno naglašal, da ima svojá poročila iz najzanesljivejših virov, vzbudile so njegove besede splošno pozornost. Očital je naši zunanji politiki, da ob maroški krizi naša država ni dovolj podpirala Nemčije, četudi je Nemčija ob aneksijski krizi stala Avstriji z vso močjo ob strani. S tem je postalo razmerje med Nemčijo in nami mrzlejše, kar je lahko v našo škodo. Ravnotako ni znal naš zunanji minister pridobiti Rusije za prijateljstvo, četudi bi bilo to lahko mogoče. Najhujši očitki pa so padali radi Italije. Aehrenthal je hvalil ob vsaki priliki naše razmerje do Italije; njeno zavezniško zvestobo in prijateljske diplomatske odnose. In vendar ve vsakdo, da se Italija, ta naša zavez-

nica, pripravlja z vsemi močmi, da nas prej ko mogoče napade in nam iztrga južne dežele: Južno Tirolsko, Primorsko, del Kranjske in Dalmacije.

Ta napad so podpirali tudi drugi krščansko-socialni poslanci, delegat Bauchinger, podpredsednik državne zbornice Juckel in dr. Jerzabek, ki so vsi pritrjevali svojemu voditelju in napadali našo diplomacijo in dobro zavezništvo Italijo. Razume se, da časopisje ni molčalo. Vsi avstrijski in laški listi stoje pod vtisom teh izvajanj. Judje in Lahi so se znašli v objemu. Judovski listi so bili vedno prijazni Aehrenthalu, seveda radi dobička. Laški listi pa v silnem razburjenju zatrjujejo, da izvajanja barona Fuchsa niso resnična in taje, da bi se Lahi pripravljali na boj proti Avstriji.

To laško razburjenje, ki se vselej pokaže, če kdo spregovori pri nas bolj trdo besedo o vojski z Lahi, jasno kaže, da se nas Lahi le boje. Isto nam kaže tudi časnikarski boj med laškim stotnikom Chitaro in podadmiralom Chiarijem, ki se je vnel te dni. Avstrijski podadmiral je namreč nekje pisal, da so bili Lahi 1908. čisto pripravljeni na boj z nami, torej v času, ko bi morala stati Italija kot naša zaveznica na naši strani. (Slo se je namreč za vojsko s Srbijo radi Bosne.) Nato je laški stotnik pozval Chiarija, naj dokaže, obenem pa je trdil, da so trdnjave ob meji in vojaštvo le za obrambo. Chiari je odgovoril in opozoril posebno na irendentovsko gibanje, ki ga laška vlada goji. Povdarjal je, da so ravno pred kratkim v Benetkah javno zasmehovali našega cesarja. Taki pojavi dovolj kažejo laško sovraštvo, četudi ne bi proti nam množili dannadan svoje armade ob meji.

Radi teh dogodkov, ki so izpodkopali Aehrenthalu še tisto malo ugleda, ki ga je doslej užival, je njegov odstop gotova stvar. Najbrž se že ne bo več udeležil prihodnjih delegacij. Prestolonaslednik mu že dalje časa ni bil naklonjen, ker je spoznal, da ni sposoben, sedaj pa mu tudi cesar menda že ne zaupa preveč. Sprt je tudi z vsemi inozemskimi poslaniki, kar na našo zunanjo politiko jako slabo vpliva.

PARLAMENTARNE ZADEVE.

Kljub temu, da zborujejo deželni zbori, vendar nekateri odseki državnega zbora nadaljujejo svoje delo. Tako pododsek za socialno zavarovanje in pododsek socialno-političnega odseka glede na vprašanja obrtnega in industrijskega delavstva. Kdaj da se skliče prva seja državnega zbora, ni znano. Izključeno ni, da zborujeta istočasno državni zbor in delegacija. Odseki začno delovati radi deželnih zborov šele sredi februarja; izročilo se jim bo okoli 70 vladnih predlog, da se posvetujejo o njih.

ITALIJANSKA VOJNA V TRIPOLISU.

Celodnevni boj pri Gargarešu.

Pri Gargarešu, kjer bo najbrž prišlo tudi do odločilnih bojev, vršil se je

te dni hud boj, ki je trajal cel dan. Podamo tukaj laško poročilo, da se vidi, kako Lahi o sebi poročajo: Oddelek, ki je bil sestavljen iz raznih vrst vojaštva, je bil ob sedmi uri zjutraj odposlan, da zgradi dve utrdbi. Sovražnik, ki je bil skrit v oazi Gargareš, je začel streljati na laške vojake, a se je moral umakniti. Ob eni uri popoldne se je sovražnik vrnil zelo ojačen in je obnovil napad. Sovražnik je skušal obkoliti naše desno krilo. Laški vojaki so takoj streljali na sovražnika, ki je naše vojake večkrat hudo napadel. Naši vojaki so odbili vse napade. Ob pol četrti popoldne se je sovražnik na celi črti umaknil. Ker ženijska stotnija ni mogla dograditi utrdb, so se laški vojaki vrnili v taborišče. — V tem poročilu Lahi tako medlo poročajo o boju, da človek ne ve, če niso bili tudi sami zelo zdelani. O svojih mrtvih in ranjenih pa že tako vedno molče.

Tuje ladje.

Italijani z močnim brodomvjem stražijo, da ne more priti nobena ladja s turškimi vojaki ali vojnimi potrebščinami v Tripolis. Večkrat pa se jim prigodi smola, da zaplenijo kak tuj parnik. Te dni so zaplenili nekega francoskega, ker so trdili, da je vozil za Turke zrakoplov, pa morali so ga hitro izpustiti, ko je to zvedela francoska vlada. In zadnji čas so zopet zaplenili neki francoski parnik, ki je vozil turške oficirje, pa nekega ruskega s topovi in strelivom.

Turki in Arabci.

Znano je, da se Turek in Arabec med seboj veliko bolj sovražita, kakor pri nas Slovenec pa Lah ali Nемеc in Čeh, toda vojna proti kristjanom jih združi, kajti v boju proti kristjanom mohamedanec vedno podpira mohamedanca. Zato Arabci pa Turki skupno vodijo boj proti Lahom. Da bi Arabce še bolj nase navezali, je imenovala turška vlada veliko Arabcev, posebno njihovih voditeljev, za visoke uradnike v Tripolisu. Preje so namreč imeli vsa taka mesta zasedena Turki.

Tudi Italijani se trudijo na vse mogoče načine, da pridobe domačine Arabce na svojo stran. Ločiti jih hočejo od Turkov, ker ti zadnji se sami ne bi dolgo vzdržali. Celo iz zrakoplovov in areoplanov mečejo Arabcem letake, v katerih jim obljubujejo vse najboljše, če puste Turke na cedilo. Kakor vse kaže, so njihova prizadevanja zastoj; zakaj ravno zadnji čas se zopet sliši, da nekateri derviži in šejki (poglarvarji) proglašajo sveto vojno proti Italiji, kar bi pomenilo, da mora vsak pravoveren mohamedanec v boj.

NA KITAJSKEM

je revolucija že skoro doseгла, kar je hotela. Vladarska rodbina Mandžu, radi katere je največ nastala revolucija, odstopi, ko se ji da dobro letno pokojnino. Na ministra Juanšikaja, ki bo najbrž skušal urediti razmere po odstopu dinastije, so poskušali bombni napad, pa je odšel nesreči.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu
»Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

Služkinja je ubogala in stopila v sobo svoje gospodinje; a ker je ni našla nouri, jo je odšla iskat po stopnicah v zgornje prostore.

Ko je Milanovič v veži čakal na njen povratek, stopi iz stranske sobe mož rdečega, zabuhlega obraza, oblečen v dolgo oguljeno suknjo in z rujavim klobukom na glavi. Iz kratke pipice puhač goste oblake dima, se je široko razkoračil pred Milanoviča, poki-mal z glavo in rekel počasi:

Dobro jutro!

»Bog daj!« odvrne Milanovič. tem-no zroč neznanca; »ali ste vi tu v za-devi kakega dolžnika?«

»Da«, odgovori ta zopet leno. »Ta-ko je. Ako bi tudi vi radi kaj imeeli, te-daj ste prišli prepozno. Ničesar več ni dobiti.«

»Koliko znaša vaš dolg?«

»No, približno kakih dvesto goldi-narjev, z obrestmi pa še nekaj več. Ali tudi vam kaj dolguje?«

»Ne«, odvrne Milanovič raztreseno, kajti z vso napetostjo je pričakoval, ke-daj se prikaže Vida.

»Tako? Tedaj pa lahko Boga za-hvalite. Jaz sem si ogledal vso to staro šaro, pa sem uverjen, da niti petine dolga ne pokrije. Vse je staro, črvido in obrabljeno. Še celo zobozdravniško oro-dje ne bo za drugam kakor za starino. Pa menda niste prišli sem zato, da bi si pustili izdreti kak zob?«

»Ne«, je odgovoril Milanovič krat-ko in videlo se mu je na obrazu, kako rad bi se bil že iznebil sitnega dedca. Ta je pa meni nič tebi nič nadaljeval:

»Saj bi bila pa to tudi grenka za-bava, to vam lahko povem. Svoje dni sem poznal brivca, ki je tudi drl zobe, a je imel pri tem poslu svoj poseben način, svojo posebno navado. Bolnik se je moral usesti na stol, brivec mu je pa okrog zobu privezal žico in jo pritrdil k mizni nogi. Nato je nekaj časa stikal po sobi, kakor bi iskal kakega ovdja. Hipoma se pa odpro vrata in nekdo začne vpiti: »Gori, gori!« Brivec plane ven, bolnik hoče za njim in zob obvisi na žici. Kaj ne, ta je znal? Človek sam ni vedel, kedaj in kako . . .«

»Gospa vas prosi, gospod Matko, da stopite za trenotek v sobo; pride ta-koj«, je v tem hipu z vrha stopnic za-klicala dekla.

Milanovič je stopil v malo sobico, kamor je bila prej pokukala služkinja, sitni dolžnik se je pa zopet izgubil v so-bitno, od koder je bil prišel prej.

Cez nekaj minut začuje Milanovič zunaj lahne korake, vrata se odpro in notri stopi Vida, vodeč Jellico za roko.

Bila je strašno bleda in z njenega obra-za sta ousevala strah in bojazen. Oči so se ji čudno svetile in pričale o pre-čuti noči. Roka, ki jo je podala Milano-viču, je bila mrzla kot led.

Pogled na to nepopisno bedo in tu-go je Milanoviča tako presunil, da mu je za nekaj trenotkov zapri besedo. Dek-letce je takoj prihitelo k njemu, ga prijelo za roko in pritisnilo nanjo svoja ličeca.

»Kako dobri, kako silno dobri ste, gospod Matko, da me obiščete,« je za-cela Vida s uhim in slabotnim glasom, se-ta na bližnji stol in isto večela tudi Milanoviču.

Njemu je v prsih glasno tolklo srce in zdravi je moral vse svoje moči, da je mogel odgovoriti:

»Oprostite, da vas nadlegujem ob tako zgornji uri; toda k temu so me napone razmere, v katerih se nahajate in o čemur mi je danes zjutraj na mojo veliko zanič pripovedovala gospa Za-kotnikova. To me je prignalo, da bi vam v vaši veliki nadiugi ponudil svoje varstvo in svojo pomoč.«

»O, gospod Matko, sama ne vem, kako naj se vam izkazem hvaležna za vso vaso dobrotljivost in pozrtvoval-nost. Zgodilo se je, glejte, česar sem se dolgo bala, in sedaj sino brez doma, brez srene. Moj moz je odšel večeraj zjutraj od doma in se se sedaj ni povr-nil, ne vem, kaj naj to pomeni. Danes so prišli dolžniki in nam hočejo vse pobrati, jaz sem pa reva sama in si ne vem pomagati.«

»Tudi jaz sem se tega bal in zato me vidite sedaj tukaj. Dajte, da bom kot prijatelj delal za vas; storil bom, kar bo v moji moči, da vam pomagam iz nesreče. Kaj menite, ali bi ne bilo primerno, če bi se za enkrat umaknili tem neprijetnim zmedam in se preselili k gospej Zakotnikovi, dokler se stvari tu ne uredijo?«

Vida mu je pri teh besedah začude-no gledala v obraz: »Kako vendar pr-demo mi do tega, da najdemo v vaši osebi tako ljubeznivega dobrotnika? — Jenca, Jellica!« je zakucala, kakor bi se je nenadoma polastila obupnost, in bridko ihtec skrila svoj obraz v kodra-stih laskih svoje hčerke. — Ko si je čez nekaj časa zopet toliko opomogla, da je mogla govoriti, je nadaljevala:

»Pa saj se mi godi, kar sem zaslu-žila; zakaj sem pa postala nezvesta najzverejši ljubezni, s katero je Bog obdaril kedaj kako ženo? Ah, zakaj mi je nesreča izrgala iz rok pristrčno ljub-ljenega, nad vse dobrega moža in za-kaj me je morala beda mojega deteta pr-siliti k novi zakonski zvezi? O, on je vedel, da moje srce bije za drugega, ne zanj, zato se je sedaj maščeval nad me-noj in me zapustil.«

Milanovič je sedel z upognjeno gla-vo, kakor v neki omotici. Le strah, da bi jo resnica v tem trenutku lahko sta-ła življenja, ga je še odvračal, da je ni objel, pritisnil na svoje srce in imeno-val svojo ženo, svojo ljubljeno Vido. Njegov obraz je bil blede kakor stena in steklen njegov pogled. Skoraj nepre-

magljiva želja, da bi se ji dal spoznati, mu je vso kri pognala proti srcu; pred očmi mu je postalo temno, in da bi pre-magal to smrtno slabost, je vstal in šel parkrat po sobi gori in doli. Ko se je zopet čutil nekoliko močnejšega, je stopil k ženi in hčerki.

»Pomagal vam bom, kolikor bom le mogel,« je izpregovoril čez nekaj ča-sa in videlo se mu je, da govori z veli-kim naporom. Vendar si je kmalu zo-pet opomogel in je nadaljeval: »Dokler bom živ, ne boste zapuščeni niti vi niti vaša hčerka. Zaupajte mi popolnoma in storite me srečnega s tem, da me smatrate kot svojega prijatelja.«

Vida je dvignila k njemu svoje motno se blesteče oči in vzkliknila vsa prevzeta: »Vi si ne morete in ne smete nalagati bremena nas treh oseb!«

»Bodite mirni! Za vašega moža od sedaj naprej niti prsta ne ganem; grdo zlobno je ravnal z vami; samo vas in vaše dete vzamem v svojo oskrbo, in to z radostnim srcem, dasi nimam bo-gatih zakladov. Zato se mi pa za sedaj tudi ne zdi umestno, da bi takoj zado-vojlil dolžnika, ki vas je prišel nadle-govat danes, ker vem, da bi za njim takoj planili drugi in tudi zahtevali svoje; s tem bi bil vaš položaj še bolj otežkočen. Sredstva, ki so mi še na razpolago, bom porabil za vas in za Je-llico, za osebne razmere vašega sopro-ga se pa ne morem brigati. Zato ponav-ljam, slušajte moj svet in preselite se k gospej Zakotnikovi. Dokler nismo na jasnem, kaj je z vašim možem, ne mo-remo početi nič drugega.«

Vida je bežala z očmi okrog po so-bi, kakor človek, ki se je ravnokar zbu-dil iz globokega spanja. Vstala je z otrokom na rokah. Milanovič je pokli-cal dekla in ji naročil, naj prinese go-spein klobuk. Mož, ki je bil prišel z dolžnikom in je sedaj pohajkoval po hiši, je pristopil in vprašal zasmeh-ljivo:

»Kaj greste preč?«

Milanovič se je okrenil v stran in ni ničesar odgovoril. Deklica je bila za ostabelo mater postala pletežka; Mila-novič jo je vzel iz njenih rok in jo po-stavil na tla.

»Toda, gospa, menda nas vendar ne mislite zapustiti?« je vprašala de-klca jokaje ko je prinesla Vidin klobuk.

»Da« je odgovoril Milanovič mesto nje; »ako pride gospod Štefič, mu po-vejte da je njegova soproga pri gospej Zakotnikovi.«

»Ah, gospa, jaz ne ostanem za ves svet sama tukaj, mene je strah!« je taržala in vila z rokami služkinja.

»Saj sem vendar še jaz tu« se je zasmelal prej imenovan možakar, za katerega se na nihče ni zmenil.

»Ako hočete, lahko ostanete, če na ne, si lahko poiščete novo službo.« ji je rekel Milanovič in ji odšel v roko ne-kaj denarja.

»Ali ne dobim tudi jaz kaj?« je vprašal možakar.

»Od mene ne,« odvrne Milanovič in odpre vrata.

(Dalje.)

RAZGLED PO DOMOVINI

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico. Glasovnice za te prevažne volitve se razpošljejo prve dni prihodnjega meseca. Volivci somišljeniki! Ne dajte jih iz rok na noben način kakemu liberalnemu agitatorju, ali kakemu drugemu sumljivemu človeku, temveč le našemu zaupniku. Preberite še enkrat, kar je »Domoljub« prinesel o teh volitvah v zadnji številki in bodite možje!

Iz deželnega odbora. Vsled imenovanja dr. Šusteršiča za deželnega glavarja so se izvršile v deželnem odboru nekatere spremembe. G. glavar je pridržal zase osebne zadeve, muzej in umetništvo; odbornik dr. Lampe deželne finance; dr. Zajc skrb za mladino, poročilo gospodinjskih tečajev in šol. — Strankam so na razpolago: dr. Pegan vsak ponedeljek in četrtek od 10. do 1. ure, dr. Zajc vsak delavnik od 11. do 12. ure, dr. Lampe vsako sredo in soboto od 10. do 1. ure.

Dr. Tavčar — župan ljubljanski. V soboto, dne 20. januarja je bil vmeščen dr. Ivan Tavčar za ljubljanskega župana. Za podžupana so si liberalci izvolili advokata dr. Trillerja.

»Ljudski oder« vprizori na Svečnico, dne 2. februarja zelo priljubljeno veseligrro »Pri belem konjičku«. Glavno vlogo pri tej velezabavni igri bo prevzel igralec g. Ant. Verovšek. Za izborna vprizoritvev je poskrbljeno vsestransko. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v »Katoliški bukvarnici«.

Slovenski novomašnik v Ameriki. V božičnih praznikih je v Brockwayu, Minn. pel novo mašo Slovenec g. Ivan Oman, sin zakonske dvojice Oman z Gorenjskega. Mati je doma v gorjanski, oče pa v kranjsko-gorski župniji.

Tovarna na Bregu pogorela. V noči od 20. na 21. t. m. je uničil požar na Bregu p. Borovnici stolarno in parno žago g. tovarnarja in trgovca Fr. Švigelj. Goreti je začelo nekoliko pred polnočjo. Vzrok ognja še ni pojasnjen. Prihitele so gasit požarne brambe iz Borovnice, Podpeči, Vrda in Vrhnike. Z največjim naporom so ubranili hišo, ki je oddaljena samo par korakov od stolarne. Zapazila je požar neka žena soseda ter je šla buditi domače, ki so že vsi brezskrbno spali. G. posestnik je bil zavarovan pri »Vzajemni zavarovalnici« za 50.000 K, toda škoda gotovo presega zavarovalnino. Stolarna in žaga sta bili še čisto novi, ker je prejšnje poslopje uničil požar pred šestimi leti. Nesreča je tem večja, ker bo vsled ognja mnogo delavcev brez zaslужka. Na istem mestu je gorelo tudi pred desetimi leti, torej sedaj že tretjič.

Zmrznil je v noči od 19. na 20. jan. v Bovelku, župnija Zagradec, ko je šel domov na Korinj, Janez Papež, vulgo

Trakov. Revež je bil že 80 let star, nesel je iz mlina nekaj moke in je onemogel. Naslednje jutro so ga našli zmrznjenega.

Sreča v nesreči. Pred litijsko postajo bi se bila v soboto kmalu zgodila nesreča. Neka dama, ki se je peljala iz Ljubljane, je stala v zadnjem delu vagona pri vratih. Nenadoma se je zaslislal presunljiv klic in trenotek pozneje je padla iz vagona na tir. Pripetilo se jej pa ni nič žalega in je lahko potovala naprej.

Smrt pod vozom. 15. t. m. se je z lesom naložen voz v trziški gmajni prevrnil na Janeza Redenšek, posestnika v Stobu in ga zmečkal do smrti. Priden gospodar in varčen v vsem zapuščena ženo in tri mladoletne otroke.

Nesreča v mlinu. Mlinarskega pomočnika Janeza Čizmana, ki je v službi v mlinu posestnice Marije Pirc v Cerkljah, je zagrabila pri delu preslica pri mlinu za levo roko in mu jo močno poškodovala.

Ogenj v Zdenski vasi pri Dobrepoljeh. Dne 13. t. m. dopoldne ob 11. uri je začel goreti kozolec posestnika Fr. Znidaršiča v Zdenski vasi št. 21, ki je bil edini obvarovan pred požarom leta 1902., ko je vpepelil 40 posestnikom vsa poslopja. Vnelo se je nato tudi gospodarsko poslopje. Hišo so rešili. Zgorela je krma za deset glav živine. Zažgali so brčkone otroci.

Zopež uboj. V nedeljo 14. t. m. popoldne je nastal v Tomaževi gostilni v Malem Lipju prepir med fanti. Do smrti jo je izkupil 22letni France Znidaršič iz Malega Lipja, župnije hinjske. Z bukovim polenom mu je prebil lobanjo napol slepi Miha Papež iz Lopate, katerega je še tisto noč vzdignila iz ležišča roka pravice. Ubiti nesrečni mladenič je ob 11. uri ponoči umrl, ne da bi se bil prej zavedel.

Otrok zgorel. V noči od 15. na 16. t. m. se je vnela kočja Joz. Pečarja v Sp. Dupleku. Komaj je še ušel s svojo ženo in 1letnim otrokom iz gorečega poslopja. Speče 6letne Ivanke pa niso mogli več dobiti iz sobe, ker je že žerjavica zasula hišna vrata.

Surov sin. Posestnikov sin Štefan Ložak iz Konjic pri Celju je v nekem prepiru s kamnom tolkel očeta po glavi, da mu je zadal težke poškodbe. Mlajši sin Jože je hotel rešiti očeta iz rok besnečega brata. Toda brat mu je zadal več sunkov z nožem v desno roko.

Ponesrečeni rudarji v Trbovljah. Rudar Franc Jeran je vsled neprevideznosti padel z neke višočine več metrov globoko. Pri tem si je zlomil levo nogo ter dobil težke rane po obrazu in nevarne notranje poškodbe. — Rudar

Lovrenc Komšek je bil vsled streljanja zrahljanega materiala potegnjen v globočino in si pri tem zlomil desno nogo. — Rudar Franc Peškar si je pri sekanju drv po nesreči s sekiro prebil kost v desnem kolenu.

Smrti nesreči v gozdu. V graščinskih gozdih pri Brežicah so z vrvmi vlekli neko drevo, ki se je zapletlo med veje drugih dreves na stran, da bi ga tako spravili k tlom. V zadnjem trenutku so skočili drugi delavci v stran, posestnikovega sina Jož. Hotka pa je drevo vrglo ob tla in ga pobilo. Bil je na mestu mrtev. — V Goricah, občina Trdnjavo na Koroškem, je dne 16. t. m. ob deseti uri dopoldne pri podiranju dreves v gozdu pl. Edelmanna, udarila debela veja delavca Jakoba Dečmana, rojenega leta 1865. v Mošnjah pri Radovljici, tako močno po glavi, da je kmalu nato umrl.

Mlin pogorel. V Zg. Sv. Kungot pri Mariboru je izbruhnil 13. t. m. ogenj v mlinu grofa Loewentala. Zgorelo je celo poslopje, ki je bilo šele lansko leto postavljeno ter vsi stroji in kolesa. Žaga in bližnja poslopja so ostala nepoškodovana. Škoda znaša 14.000 K in je le do polovice pokrita z zavarovalnino.

Smrt na ženitovanju. V ponedeljek dne 15. t. m. so imeli v Ronkah ženitovanje. Zvečer, ko je bila že tema, vsjal je od mize 22letni svat Gemona iz Gradeža. Prišedši do stopnic, ki pa niso imele držaja, zgubil je ravnotežje ter padel s prvega nadstropja na kamenje, kjer so ga našli pozneje mrtvega.

Nezgoda. Poštni voz, ki vozi iz Št. Lenarta v Slovenskih goricah v Maribor, se je v sredo 17. t. m. zvečer blizu Sv. Marjete pri Pesnici prekucnil čez škarpo. En konj je ubit, potniki pa precej poškodovani. Krivda polzka snežna pot.

Zastrupljen po alkoholu. Jakob Golob v konjiški okolici, se je minul teden tako napil žganja, da so nezavestnega privedli v hlev posestnika Ajdnika v Konjicah, da bi se tam prespal. Po dveh urah so šli k njemu pogledat, pa našli so ga mrtvega. Poklicani zdravnik je konstatiral smrt po zastrupljenju z alkoholom.

Odlikovanje delavcev. Zagrebška trgovska zbornica je odlikovala osem delavcev, ki že dolgo let zvesto služijo enemu in istemu gospodarju. Vsak je dobil sto kron in državno priznalno diplomo. Odlikovani delavci so uslužbeni: 4 v industriji, 4 v mali obrti, najmlajši služi 17, najstarejši pa 47 let.

Srce so zašili 18letnemu mizarskemu pomočniku Niku Mihajloviču v banjaluški bolnišnici v Bosni. 1. januarja so fanta zabodenega v srce prine-

ali v bolnico. Pri vsakem udarcu srca je bruhala kri iz rane, da so se dali trenutki njegovega življenja sešteti. V tem položaju je primarij dr. Škarđa segel po operaciji ter je rano na srču zašil. Fant se sedaj že prav dobro počuti in zdravniki upajo na njegovo popolno okrevanje.

Na peči se je opekla hčerka posestnika Jožefa Valjavca v Zabljah, Frančiška. Dekletce je na peči zaspalo ter se ji je vnela obleka, vsled česar je dobila znatne opekline, radi katerih je tudi umrla.

Slovenec v Ameriki obsojen na večala. Dne 30. decembra l. l. so v Pittsburghu Pa., obsodili k smrti na vislicah Antona Malija, ki je lani v septembru ustrelil Frana Bezeka v Moon Run.

Novi slovenski grobovi v Ameriki. Dne 31. decembra l. l. je v Johnstownu, Pa., ponesrečil v premogovem rovu Slovenec Mihael Pešič. Umril je v Cadbria bolnišnici. Ranjki je bil doma od Sv. Križa na Dolenjskem ter star 37 let. V Milwaukeeju, Wis., so pokopali dne 14. decembra Slovenca Mihaela Mohoriča. Pokojnik je bil doma iz Št. Janža na Dravskem polju, Štajersko. — V Newarku, N. J. je umrl dne 28. decembra l. l. Slovenec Ignacij Javornik v starosti 58 let. Umrli izhaja iz znane rodbine Javornik na Vrhniki pri Ljubljani.

Vsi na pomoč koroškim Slovincem! Podpisana »Zveza« priredi meseca februarja l. 1912 prvo veliko tombolo v prid koroškim Slovincem. Blag in važen namen zvezinega delovanja itak poznate: Buditi Slovence od laške do štajerske meje, od starodavne Gospe Svete do Karavank, izobraževati ljudstvo pe neštevilnih shodih na narodnem, gospodarskem in verskem polju, započeti moderno socialno delo v vsaki vasi, kjer se sliši slovenska beseda, nadomeščati koroškim Slovincem glede materinega jezika ljudsko šolo, zastaviti pot pruskemu pročodrimovstvu, ki prodira proti jugu, z namenom, Jugoslovanom iztrgati vero in narodnost ter jih tako pripraviti za prihodnjo vse-nemško državo. Te nad vse težavne naloge se je pa lotilo par ubogih privatnih oseb, in čedalje bolj se zavedajo, kaj so oni in kaj je sovražnik. »Zveza« za svoje delo nima niti enega rednega dohodka, odvisna je več ali manj od milih darov; zato si mora na različne načine iskati sredstev. Prirediti torej hoče veliko tombolo meseca februarja 1912 ter pozivlja vse prijatelje, da ji pošljejo ali v denarju ali v drugi obliki kakšen dobitok. »Zveza« hvaležno sprejema vse darove, slike, knjige, albume, vsakovrstne okraske, pa tudi koristne stvari n. pr. nože, ure, pisalno orodje, V prvi vrsti pa želi »Zveza« zbrati darila, ki so kmečkemu ljudstvu koristna, tako n. pr. poljska, hišna in kuhinjska orodja, sploh sprejme »Zveza« hvaležno vsak tudi najmanjši dar. Darovi naj se pošiljajo na naslov: »Slovenska krščansko-socialna Zveza za Koroško« Celovec, Pavličeva ulica 7. — Slov. krščansko - soc. Zveza za Koroško.

Perutninarska razstava bo vsled odborovega sklepa v Ljubljani 30. in 31. marca ter 1. aprila. Priglašeni je že nad 60 razstavljalcev, zato obeta razstava minogo zanimivosti. Rok za vpošiljanje vprašalnih poi se je podaljšal do 5. februarja. Kdor želi vprašalne pole, naj se obrne do tajnika v Dol-skem, drugi pa naj jo vimejo izpolnje-no prej ko mogoče.

Gorenjske novice

g Vič-Glince. »Kralj Samo«, izvirna zgodovinska drama iz življenja Slovencev v 7. stoletju, se igra prvič na našem odru v nedeljo, 28. prosinca, ob 4. popoldne. O tej krasni slovenski drami, prvi iz starega veka, izpregovorimo po uprizoritvi. Danes omenimo le toliko, da je drama polna narodnega duha, ki vžiga vse k domorodni ljubezni. Nastopa do 60 oseb v starodavnih slovenskih nošah. Obrazci za te noše posneti so po votivni sliki akvilejske cerkve, ko patrijarh Pavlin II. blagoslovlja slovensko-furlansko vojsko, ki gre nad Obre. — Vsi, ki ljubite svoj jezik, dom in narod, ne zamudite te krasne predstave! Vstopnice se dobe v delavskem konsumnem društvu na Glincah.

Ij Vič-Glince. V nedeljo 21. t. m. vršil se je tu pod predsedstvom g. deželnega poslanca in nadučitelja Ravnikarja politični shod. Poročal je g. državni in deželni poslanec g. dr. Krek. Jasno in s podprtimi dokazi je ožigosal nerodno in ljudstvu škodljivo politiko liberalcev in socijev zlasti v zadnjem času. Ko bi bili ti ljudje navzoči in bi si bili le količkak vzeli k srcu ta izvajanja in samostojno mislili, bi morali priznati, da je njih politika zgrešena, da so na krivi poti, da niso prijatelji ljudstva, ampak njegovi sovražniki. Po dr. Krekovem govoru so razni govorniki pobijali grde, ostudne laži, katere so tukajšnji naprednjaki raztrosili po novopečenem listu »Dan« o našem društvu. S takimi lažmi delajo ti ljudje za nas najboljšo reklamo. To je vsak lahko uvidel na shodu, ko je bilo vse skrajno ogorčeno nad barabskimi napadi na društvo in vso našo organizacijo. Z nepopisnim navdušenjem je bila pozdravljena sledeča resolucija: Današnji shod soglaša popolnoma z delovanjem poslancev S. L. S. v deželnem in državnem zboru ter jim izreka popolno zaupanje in nadalje. Obenem shod ogorčeno obsoja grde napade v časopisu »Dan« na naše društvo in celo organizacijo in na naše duhovnike, izrekajoč gospodom patrom vsestransko zaupanje. Da, da, »resnicoljubni« naprednjaki, vedite, laž ima kratke noge. Na vaše barabske napade boste dobili vselej tak odgovor našega ljudstva, kakor ste ga dobili na političnem shodu v nedeljo. Čim bolj boste lagali čez našo organizacijo, tem bolj se bodo množile naše vrste, ki štejejo v zad-

njem času vedno več konvertitov, ki vam obračajo hrbet. In to, kajne, vas boli! Da, mi vystajamo in vas je strah!

g Nova kmečjska podružnica. Na Trsteniku se je za župnijo Trstenik ustanovila kmečjska podružnica. Dosedaj je priglašeni 30 udov. To je prvi sad lepega predavanja, katero je imel dne 19. novembra na Trsteniku gospod sadjarski učitelj Martin Humek.

g Iz Železnikov. (Izjava.) Nisem navajen odgovarjati različnim lažnjivcem in obrekovalcem, ki me blätijo že dolgo časa po raznih liberalnih listih in mi očitajo krivičnost in nepoštenost, čeprav sem, upam, vsaj toliko pošten in pravičen, kakor so oni liberalni pisarji, ki so si, ne vem odkod, vzeli pravico sedati na sodni stol in me soditi. Na en očitek v zadnjem »Slovenskem domu« si pa vendar uoam dati nekoliko pojasnila, ne sicer liberalnim mazačem, ker teh ne bom prepričal nikoli, ampak vsem tem, ki jih še ni popolnoma prevzela liberalna strast in so torej še sposobni trezno in pravično m.siliti. Gre se pa za bivše konsumno društvo v Železnikih. Liberalni dopisnik mi krivično očita, da sem se samovlasno polastil društva in društvene hiše. Na to odgovarjam: Likvidator je na občnem zboru konsumnega društva (priča cel občni zbor) vsem popred ponudil, nego meni, naj prevzame, kdor si upa in hoče. Pa nihče ni hotel. Nato so prišli mene prositi, naj prevzamem, kar sem na splošno prigovarjanje tudi storil, čeprav nerad. Prevzel sem dolžno knjigo za 6500 K. od tega sem več kot 3000 kron izgubil, ker dolžniki niso plačali. Pa naj bi bil to storil naprednjak, prav nič bi mu ne bil nevoščljiv radi tega. Liberalni dopisnik vprašuje skrajno radoveden, čegava je sedaj hiša? Odgovor: Hiša je moja, ker sem jo plačal s svojim denarjem do zadnjega vinarja. Naj bi bil to storil dopisnik »Slovenskega doma«, pa je bila njegova, seveda bi on potem nič ne vpraševal, čegava da je. In za dividende je radoveden liberalni dopisnik, kje so. Dividend so potegnili društveniki do 5000 kron. Na to sem jaz prevzel društvo s 6500 K dolga, kakšne dividende naj dam zato, ker sem sam ta dolg prevzel in plačal, ne vem. Listkov pa jaz nisem nobenih izdal in ne podpisal, torej nisem za nje nič odgovoren. Sploh pa o kakšnih »listkih« tukaj nihče nič ne ve. Pa če bi tudi bili, ali naj jaz, ker sem dolg plačal, radi tega še drugim iz hvaležnosti darove del.m? Likvidatorja pa je občni zbor postavil in so torej vsi udje vedeli, da se bo prodajalo in kdaj se bo prodajalo. Če dopisnik »Slovenskega Doma« tega ni vedel, mu ne morem pomagati. Vsi društveniki so imeli li deležev vplačanih 4000 K. dolga pa je bilo, ko je društvo prenehalo 6500 K, torej so imeli društveniki pri društvu terjati 2500 K manj kot nič. Kaj torej hočete z listki? In končno je tudi še radoveden liberalni pisar, kakšno korist je imelo društvo za ljudi in kakšno jaz. Na to rečem samo: Jaz prav nobene.

sprejel sem samo nadloge, popred kot predsednika društva so me mučili ponoči in podnevi. Ljudstvo pa je imelo veliko koristi od društva in bi je imelo še sedaj, da ne bi bili društva uničili oni, ki se sedaj širokoustijo, da hočejo Železnikarjem pomagati in se proglašajo za edine rešitelje Železnikov iz njih bednega stanja. Kar so Železniki imeli, to je šlo, ostalo je samo trop nepreskrbljenih ubožcev, par kapelj krvi je še ostalo in sedaj bi radi še to izželi. Glede šolskega zaklada pa izjavljam, da sta res župana Fr. Košmelj in Martin Klopčič denar porabila. Zapravila ga pa nista, ker sta ga porabila v obče koristne namene. Jaz pa sem g. c. kr. glavarja sam prosil, naj ukrene, da se denar za šolo pošilja direktno v Kranj in ne na občino. Torej odpadejo glede moje osebe v tem oziru vsi očitki, zavračam jih kot ničesnišne in neutemeljene. Da pa kličete c. kr. državno pravdnništvo na pomoč proti meni, to pa kaže, kako dobro srce da imate. Le dajte, ne bojim se nič, ker moja vest je čista. — Ivan Ljubič, župan.

g Iz Mavčič 12. jan. Novic pri nas navadno ni. Sedaj vendar lahko poročam prav prijetno novico: od 1. do 7. t. m. smo imeli sv. misijon. Vodila sta ga očeta jezuita gg. Zužek in Pristov v našo največjo zadovoljnost. Ker misijona že blizu 14 let ni bilo, je bil prav potreben. Ljubi Bog je dal vreme, da si o tem času lepšega ne moremo želeti; dela sedaj ni — tako se je sv. opravila vse udeležilo. Cerkev je bila navadno polna poslušalcev. Uspeh je bil videti prav povoljen. Mislim, da ga ni v fari, ki bi se misijona ne bil udeležil. Svojo hvaležnost so pokazali župljani s tem, da so se najodličnejši moške po dovršenem sv. opravilu prišli zahvalit gg. misijonarjema in pa da so primeroma velik dar naklonili za novo cerkev sv. Jožefa, ki jo nameravajo očetje jezuiti v Ljubljani zidati.

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Prvih pet let ima za seboj naša mladeniška organizacija Orel. Bila so leta navdušenja, leta cvetja, pa tudi leta bojov in težav, a pri tem blagoslovljena in plodonosna. Naši mladeniči so prvo petletnico obhajali na tihem, zjutraj so pristopili k sv. obhajilu, popoldan pa so predstavljali žaloigro »Garcia Moreno«. Pred predstavo je dr. Adlešič v jedrnatih besedah narisal pomen in namen orlovske organizacije. Mladič, v novo petletnico z novim navdušenjem, z novim ognjem in z novo ljubeznijo za našo sveto stvar: za duševno, srčno in tudi telesno vzgojo na temeljih vere naših očetov! — O elektriki in njeni uporabi je preteklo nedeljo predaval inženir ravnatelj Remec. S skioptičnimi slikami je pokazal, kako drugod podjetni ljudje rabijo električno moč pri poljedelstvu, pri obrti in v domačem gospodinjstvu. Po predavanju je nekaj poslušalcev šlo v električno centralo g. Česnja na Brodu, kjer jim je g. predavatelj razložil sestav in delovanje posameznih strojev. G. Česenj je pri svo-

jem mlinu in žagi vodna kolesa že poslal k počitku, njih mesto pa je zavzel en sam električni motor, ki goni žago, mlinske kamne in poljedelske stroje. Naša nova šola je izredno velika hiša, zidala se je tako velika zato, da je čez nekaj let ne bo treba razširjati, kakor se je to zgodilo zadnja leta na toliko drugih krajih. Vsakdanjih obiskovalcev-učencev ima naša nova šola letos 713, in sicer 495 učencev vsakdanje, 128 obrtnonadaljevalne in 90 ponavljalne šole. Učiteljskih močij je 12, izmed teh 3 katehetje, 5 učiteljev (2 hodita iz Ljubljane) in 4 učiteljice. — Lepe številke. Naša hranilnica ima račune za leto 1911. narejene; občni zbor bo meseca februarja. Za leto 1911. izkazuje račun sledeče: Hranilnih vlog se je vložilo 275.223 K 76 vin., dvignilo pa 165.199 K 81 vin. Posojil se je dalo 313.925 K 67 vin., vrnilo pa se je 192.914 K 6 vin. Čisti dobiček tega leta znaša 5816 K 77 vin. V vseh šestih letih njenega obstoja se je vložilo 1.085.691 K 81 vin., dvignilo pa 440.429 K 62 vin. Sedanje upravno imetje znaša 659.908 kron 33 v.; čisti dobiček vseh let ali rezervni zaklad (lastno premoženje) znaša 13.302 K 98 vin. Raznih podpor in daril se je razdelilo 2752 K 6 vin. — Tudi lepe in vesele številke. 244 »Domoljubov« prihaja vsak teden v našo župnijo: 42 v Št. Vid, 36 v Vižmarje, 10 v Guncelje, 8 na Poljane, 9 na Brod, 8 v Dvor, 19 v Medno, 16 v Stanežiče, 12 v Podgoro, 2 na Trato, 31 v Dravljje, 4 v Zapuže, 8 na Pržan, 6 v Dolnice, 5 na Kamnogorico, 8 na Glinico, 2 na Toškočelo, 7 v Podutik, 7 v Zgornjo Šiško, 4 v Koseze. Primeroma po številu hiš in prebivalcev ima največ »Domoljubov« vas Medno, za njo pride Št. Vid, najslabše pa je v Zgornji Šiški; zato ima pa tam vso moč slabo svobodomiselnost in socialdemokratsko časopisje. Hvala in priznanje yrlim Orlom in dekletom za uspešno agitacijo, priznanje in čast pa tudi vsem zavednim šentvidčanom, ki se zavedajo žive potrebe in velikanskega pomena dobrega, krščanskega časopisja!

g Koroška Bela. V nedeljo, dne 28. januarja, ob 7. uri priredi slov. kat. izobraževalno društvo na Koroški Beli v zgornjih prostorih Orehovnekove gostilne zabaven večer s sledečim sporedom: 1. »Zdaj gre sem, zdaj gre tje«, burka v enem dejanju. 2. Predavanje: Važno vprašanje za vsakega katoličana. 3. »Poštna skrivnost ali začarano pismo«, burka v enem dejanju. — Vstopnina: sedeži 30 vin., stojišča 20 vinarjev. Vabljeni ste vsi prijatelji poštenega razvedrila. Posebnih povabil se ne bo razpošiljalo.

g Važen shod se vrši v Šmarci v ponedeljek, 29. januarja t. l., ob ¾9. uro zjutraj v »Društvenem domu«. Govoril bo g. ces. svetnik Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, o pravilnem oskrbovanju plemenskih bikov. Vsi bikorejci v kamniškem političnem okraju kakor tudi odborniki živinorejskih zadrug se opozarjajo, da se gotovo udeleže tega poučnega shoda.

g Iz selške doline. Ob novem letu so jeli našo dolino zapuščati prijatelji naše krščanske izobraževalne organizacije. Nehvaležno bi bilo od nas, ako bi se jih vsaj mimogrede ne spomnili z ozirom na njih blagodejno delovanje na polju ljudske prosvete. Najpreje se je od nas poslovil selški župnik gosp. T. Rožnik. Tekom desetih let pridobil si je trajne zasluge za selško dolino; pogled na ponosni »Društveni dom« nam to priča. V cerkvi in zunaj cerkve se poznajo uspehi njegovega delovanja. To se je videlo tudi pri zadnjih občinskih volitvah, to kaže lep gospodarski napredek, posebno velik napredek glede vzorne živinoreje — in to se ni zgodilo brez njegovega truda. — Le ene goreče želje še ni mogel uresničiti: naprave nove cerkve ali vsaj njene poprave; tudi tej njegovi misli je temelj položil. — Preselil se je od nas tudi na gorkejšo vipavsko zemljo g. F. Sever. Služboval je na treh župnijah v selški dolini, torej naš dolgoletni znanec; ostal bo Selčanom, šentlenartcem in Založanom zaradi priljudnosti in marljivega delovanja za ljudski blagor v blagem spominu. G. Sedej, šele nekaj mesecev med nami, pa je že pripomogel k povzdigi društvenega življenja, pogrešali ga bomo. — Ta teden je živahno gibanje v hiši našega župana, pripravlja se poroka njegove hčerke, katera je marljivo radevolje sodelovala pri petju in drugih prireditvah. Obilo sreče! — Letošnja zima ni nič kaj prikladna za prevažanje lesa s hribov, s čimur se pozimi posebno peča prebivalstvo; je premalo snega, mraza preveč.

g Iz Pč blice. Dražgoškemu učitelju Stupici se je zahotelo po ravnini. Njegovemu naprednjaškemu srcu prav ugaja Zabnica, pa grozdje je bilo prekišo. Obrnil se je na Bukovico. Pa Bukovljani se od njega proč obračajo, celo tako predrzni so, da so veliko podpisov proti njegovemu dohodu nabrali. Pa da bi vas koklja pohodila, ne veste, kako čudovit dobrotnik je on! Njegove lastne besede to pričajo: Nekaj mož je prišel prvokrat v vas, skoro vsi ljudje so se sključeno držali in po vasi prihuljeno hodili. Čudno se mu to zdi. Podučil jih: Ljudje božji, pokoncu hodite, ter jim to pokaže na sebi. In glejte čudo, vsi, ki so poprej puklasto se držali, jeli so se pokoncu nositi. Kakšen čudodelnik, pa se ga branite! Pomislite, kaj ste napravili; pred več leti so Stupicovi pristaši pobirali po Dražgošah podpise zoper imenovanje sedanjega župnika, — sedaj pa vi kaj takega storite. Usodepolno! Morda bo to katerega kaj izmodrilo in poboljšalo?

g Virmaše pri Stari Loki. 16. t. m. peli so zvonovi naše podružnice žalno pesem kot zadnji pozdrav prerano umrli Mrakovi materi. Pljučnica, ta kruta zmagovalka, ki zahteva toliko žrtev, je tudi njo izvabila tja, kjer vlada mir in tihota, tja, kjer počivajo tisočeri, čakaje vstajenja pri materi fari. Pokojna mati je bila vzor gospodinje, matere. Delo, molitev, obisk sv. maše,

to je bilo njeno veselje. Pri tem je bila dobrotnica revežev; koliko solz je izbrislala njena radodarna roka iz očesa siromaka, to ve le ona sama in pa Bog, kateri ji je gotovo že plačal njena dobra dela. Blagi pokojnici lahka zemljica in časten spomin, žalujoči rodbini pa iskreno sožalje! — Promet za živino Sv. Duh — Virmaše je sedaj odprt, ker boleznin v parkljih in gobcu ni več. Sicer ta bolezen pri nas ni imela širšega kroga; samo pri dveh kmetih je bilo nekaj živine bolne. Morda se je ta bolezen omejila radi tega, ker je c. kr. okrajno glavarstvo in županstvo Stare Loke storilo takoj potrebne varnostne korake, da se zatre.

g Iz Moravč. Redni občni zbor Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva v Moravčah bo kot običajno na Svečnico, dne 2. februarja popoldne po službi božji v bralni sobi v kaplaniji. Na ta občni zbor vabi odbor vse člane, moške in ženske in prosi, da bi se ga res vsi udeležili v obilnem številu. Dnevni red bo navaden. Opozarjamo, da se ob tej priliki tudi poravna članarina za leto 1912. To velja moškemu odseku, ker ženski odsek je že plačal članarino za tekoče leto. Pripomnimo, da ima na občnem zboru vsak član pristo besedo z dovoljenjem predsednika. Dostavimo: Seja telovadnega odseka Orel je v nedeljo 4. februarja popoldne po službi božji.

g Iz Železnikov. Liberalci so pri nas sedaj tako začeli delati, kakor dela tolovaj, ki zavratno in zahrbtno napade človeka, da ga oropa njegovega imetja. S pomočjo sodišča hočejo oropati naše ljudi volilne pravice. Vršni se sedaj ovadba za ovadbo, samo da bi spravili naše ljudi v preiskavo radi kakšnega, čeprav namišljenega hudo delstva, da bi potem ne smeli voliti. Eden je bil ovaden zaradi (čujte!) ene klobase, da jo je ukradel. Moral je pred sodnijo, kjer je bil seveda sijajno oproščen. Drugega so ovadili, da je kradel ribe, ko je pobiral, kar je naplavila voda. Moral je v Loko, kjer je bil seveda tudi oproščen. Tretjega so ovadili, da je nekoga udaril s kroglo, da je čez nekaj časa umrl. Pa ima priče, da ga takrat še zraven ni bilo, ko je oni fant prejel udarec. Tolovaj to ve, toda misli si: Naznanimo sodniji, samo da ga spravimo v preiskavo, pa re bo volil. Našega gosp. župana so pa ovadili kar za krivo prisego. Seveda je gospod župan svojo nedolžnost kaj lahko dokazal. Kljub temu pa še vedno trkajo na vrata c. kr. državnega pravdnštva in moledujejo, naj gosp. župana preganja še dalje, češ mi zaupamo pravičnosti in nepristranosti c. kr. državnega pravdnštva, pred kratkim so pa pisali, da so že ali da bodo skoraj izgubili vse zaupanje v c. kr. oblasti. Tudi mi zaupamo v nepristranost c. kr. državnega pravdnštva, da ne bo verjelo zlobnim škodoželjnikom, ampak verodostojnim pričam in da bo vso stvar, ako je še ni, položilo tje, kamor spada: ad acta! Ljudje božji! Kaj naj rečemo

na vse to? Stranka, ki hoče s takimi sredstvi priti na vrh, ki hoče z uprav telovajskimi sredstvi priti na krmilo v občini . . ., ali ne zasluži taka stranka, da — pogine bolje danes nego jutri?! Ali je to stranka občinskega reda in miru ter koristi? Ali ni to stranka škode in razdiranja? Zato pa volivci, metlo v roke in pomedite na dan volitve te smeti tje, kamor spadajo. Naj se koljejo med seboj, če se že hočejo klati, mi pod njihov skrhani nož nečemo in ne gremo. — Neki branjevec je pred kratkim prodajal pri nas limone in pomaranče. Nato ja obiskal gostilne in zapravil do 50 kron. Ko ni nič več imel, je prosil v neki gostilni prenočišča. Gostilničar mu je pa rekel, da take ljudi prenočujejo v — župnišču. Kaj pa, če bi dotični, sedaj tako visoki gostilničar sam katerikrat bil prisiljen potrkati na kakšna župnijska vrata? Če bi pogledali v zemljiško knjigo, bi se morda celo dalo izračunati, kdaj se bo to zgodilo. Zato le nikar preveč moški. Kdor s svojim ne zna, kako bo s tujim?! — Ponižno vprašanje železniškim pismoukom: Kateri škof je prepovedal in kdaj je prepovedal, da se duhovni ne smejo vmešavati v občinske volitve? Na dan torej z imeni! — Govori se, če zmagajo v Železnikih pri občinskih volitvah naprednjaki in če postanejo gospod Korl župan, da bodo vsem kuram strogo ukazali, da mora vsaka kokoš na dan znesti po dva jajca. Če bo to res, to bomo cvrli! In vsega tega bodo gospod Korl vzrok. — Kar se pa tiče izpolnovanja stanovskih dolžnosti, pa vprašajte g. nadučitelja, kako se izpolnjujejo, ne pa gospoda fajmoštra.

g Komenda. Deželni odbor je v Društvenem Domu priredil tridnevno kmetijsko podučeno tečaj, ki je bil prav dobro obiskan, seveda najbolj v nedeljo 14. t. m. Hvaležni smo za to visokemu deželnemu odboru in gg. predavateljem. — Občinske volitve so po vseh sedmerih občinah izpadle prav ugodno za S. L. S. — Veliko žagarsko podjetje sta tu ustanovila vrla domačina: tesarski mojster Jožef Kern in posestnik Ivan Štercin. Kaj takega ni daleč naokrog. — Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi 11. februarja 1912. igro s petjem novega mešanega zbora.

g Moravče. Županska volitev v. V torek, dne 16. januarja zbrali so se občinski odborniki, 19 po številu, da izvolijo izmed sebe občinsko starešinstvo. Brez boja, v najlepši slogi in z vsemi razun svojega glasu, je bil izvoljen Anton Cerar iz Moravč za župana. Veliko zaupanje, katero mu je s tem izrazil občinski odbor, naj mu bo porok, da ga spoštujemo vsi, da ga ljubimo vsi in da mu zaupamo vsi. Zato mu kličemo ob tem slovesnem trenutku: Zdaj pa na delo, katerega se nisi nikdar ustrašil, na delo dolgo let v blagor moravške občine! Za svetovalce pa so bili tudi enoglasno izvoljeni Janez Bergant iz Krasc, Franc Orehek iz

Češnjic, Janez Pelc iz Vrhpolja, Janez Korošec iz Negastrov, Peter Podbregar iz Stegen in Valentin Kopač iz Soteske. Na večer pa so zapeli novemu županu društveniki in Orli krasno podoknico in tako dokazali, kaj premore naša mlada organizacija. Pri slovesnosti tega dneva pa so se vrstile napitnica za napitnico, iz katerih je odsevala lju-bezen in spoštovanje do novega župana. Ob tej priliki so zbrali občinski odborniki petnajst kron za domačega Orla, za kar se jim na tem mestu zahvaljujemo. — **Ženski odsek** izobraževalnega društva priredi v nedeljo, dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne dve igri, na katere še enkrat opozarjamo. Dekletom pa želimo, da bi se tako postavile kot so se pri prvem nastopu. Udeležimo se predstav v obilnem številu in pokažimo, da znamo ceniti tudi žensko izobraževalno delo.

g Križe pri Trziču. Lansko leto meseca svečana je tukajšnja podružnica Slovenske Straže plačala I. polovico ustanovnine; da pokrije še II. polovico, to je 100 kron, priredi na Svečnico po večernici v društveni sobi tombolo. Obračamo se torej zopet do radodarnih src z milo prošnjo, darovati dobitke v to svrhu. Karte se lahko že poprej dobe pri Jelenu, kjer se tudi dobitki sprejemajo. Pred tombolo je nagovor vlč. g. Zabukovca. Prosimo za obilno udeležbo. Uvažujmo prekrasne besede pokojnega pesnika S. Gregorčiča: »Odpri srce, odpri roke, — Otiraj bratovske solze!«

g Tržiške novice. Že dolgo časa se govori po trgu, da se ne godi baš dobro socialnodemokratskemu konsumu. Nekateri zatrjujejo, da ga bo treba kmalu zapreti. Ne vemo, koliko je resnice na tem, toda zdi se nam pa vendarle, da ni vse tako sijajno, kakor hoče vedeti rdeča »Zarja«. Če je v tako dobrem stanju konsum, si ne moremo razlagati, kako to, da se prodaja blago zoper vsako postavo tudi neudom, kakor se je dogodilo že nekaterikrat! Za enkrat se vzdržimo vseh nadaljnjih kritik, povrnilo pa se bomo svoječasno še k temu predmetu. — Jugoslovenska strokovna skupina tržiških delavcev in delavk priredi v nedeljo 28. t. m. ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih Sv. Jožefa burko »Cigani«. Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj ne zamudi ugodne prilike in naj si ogleda to šaljivo igro. Ne bo mu žal. — Ugovor Nemcev proti občinskim volitvam je deželna vlada zavrnila. V kratkem dobi Trzič torej slovenskega župana.

g Pri Sv. Ani pod Ljubelom bo v nedeljo 28. t. m. ob 3. uri popoldne shod »Kmečke zveze« za kranjski okraj. Na shodu bo poročal državni in deželni poslanec g. Franc Demšar. Shod se vrši v gostilniških prostorih g. župana Ankele. Gospodarji in volilci, pridite polnoštevilno na shod, da slišite poročilo svojega poslanca o delovanju državnega in deželnega zbora. To bo menda prvi politični shod v tej dolini.

Dolenjske novice

d **Iz Prečine.** Ze zopet je zadonela »banda« liberalnih agitatorjev in mešetarjev, po naši fa i. Od hiše do hiše jih je videti laziti s pobešenimi glavami; povsod pa hrume in ropotajo zoper pristaše S. L. S. V tem poslu se kaj odlikujeta posebno dva možakarja, ki vsak ponedeljek s »cekarji« v rokah obišče a skoro vso faro. Seveda volivci se zelo boje tatih liberalnih mešetarjev, ki so baje nekje izbleknili, da bodo spremenili našo novo farno cerkev v magacin za potjske pridelke, kadar bodo sedeli v občinskem odboru. No, kaj takega more izgovoriti le samo kak zagrizen liberalec, ki z vso svojo čmo dušo poraži cerkev in njene vernike. Da se volivci ne bodo dali preslepiti vsakovršnim obljubam, ki jih naštevajo liberalci, je pač gotovo. Naša fara je bila že odnekad vedno zvesta S. L. S. in bo ostala tudi poslej, čeprav poskušajo liberalci na vse kriplje utakniti sedaj občinsko upravo v liberalno biser. Oh, pač kaj azni upi in zlati gradovi v oblakih. Le naj si kar iz glave izbijajo liberalci, da jim ne bo šlo sedaj vse tako po sreči, kakor pri zadnji volitvi. Ko je neki neznanec iz razposajenosti uničil glasovnice, so takoj zaupili, da so to storili klerikalci, vsled nevoščljivosti, ker bi zmagali baje liberalci. Sodnija je imela s tem veliko opraviti in res so zaprli tudi nekaj mož ki so nasprotovali njegovemu »naprednemu« delu. Zločinca do sedaj še niso iztaknili in sedaj posreduje žanda merija zaradi volitev okoli po občini. Menda hočejo dognati s tem izid zadnjih volitev. Kako znajo kaznovati liberalci svoje nasprotnike in kako bigospodarili v občini, ako bi sedeli v občinskem odboru, nam posebno kaže slučaj iz Dol. Kamenc. Pri tukajšnji podružnici na Dol. Kamencah je bil za cerkvenika že skoro nad 30 let Janez Planinšek, občinski odbornik in sploh obče spoštovan in ugleden mož. Ta posel je omenjeni opravljal vedno povsem v splošno zadovoljnost. Da bo de kdaj kar čez noč odstavljen, se gotovo še »Kotarjevemu Janezu« ni sanjalo, čeprav ima ta večkrat kaj čudne sanje. Ker je pa pri libe alcih vse mogoče, so pa tudi to storili. Planinšku so kar odpovedali cerkveništvo in na njegovo mesto postavili nekega amerikanca ki trobi seveda tudi v liberalni rog. Temu pa pojo zvonovi bolj po ameriškansko, kajti, ko je šel prvič zvoniti, mu ni prišlo na misel, da se mora zvoniti v 3 »štuke«, ampak je cingljal kar venomer. Ne, dragi Kamenčanje, če se boste pustili voditi liberalcem, vam ne bodo nastavljali samo ameriškancev za mežnarje, ampak vam bodo še vse kaj drugega zagodili!

d **Iz Tržišča.** 14. t. m. sta se zgodila v Tržišču dva važna dogodka. Prvi je

žalosten, drugi vesel. Žalosten je, ker so isti dan sodnijsko raztelesili v tukajšnji mrtvašnici mlado ženo Ano Markovič. Usmrtila se je sama s fosforjem. Dejala je žeplenke v vrelo vodo in spila ter se tako zastrupila. Vzrok nečloveško ravnanje možev. Ljudje pripovedujejo, da jo je mož kruto zaničeval in pretepal. Mož se prišteva med liberalce, priča zato »Slovenski dom«, s katerim (tako pravijo ljudje) je zamašil ubita okna, da mu ne gre mrav v hišo. — Drugi dogodek je vesel. Isti dan se je pričel dvadnevni poučni kmetijski tečaj. Prišlo je k nam pet g. predavateljev. Vsi predavatelji so izborno predavali in nam kmetom povedali koristne nauke. Se je pa tudi cela fara p idno udeleževala predavanj. Gospodarji in gospodinje, fantje in dekleta so z napeto pozornostjo poslušali gospode govornike. Prostorna šolska dvorana je bila večkrat nabito polna. Dokaz, da se kmetско ljudstvo res zanima za gospodarski napredek. Hvala gospodom predavateljem in deželnemu odboru, ki nam je p eskrbel gospodarski tečaj. Trojiški farani pa smo se prepričali, da sedanji »klerikalni« deželni odbor bolj skrbi za kmeta, kot prejšnji liberalni, o katerem kmetje še vedeli niso, da je na svetu. Čas je že, da tudi iz naše srede preženemo publi liberalizem in njegov izrodek »Slovenski dom«, ki ne zna drugega, kakor zabavljati čez duhovnike.

d **Iz Dobrépolj.** Na pomoč! Nismo imeli namena opisati, kako vrolo so se obnašali gasilci pri zadnjem ognju. »Slovenski Narod« je prinesel v soboto dokaj resničen opis, le da se je namenoma zlagal, da so ti ljudje, ki so tako spretno gasili »sami zvesti in zanesljivi Jakličevi volilci«. »Narod« piše med drugim: »Dobrepoljski gasilci, — sami zvesti in zanesljivi Jakličevi volilci — so bili takoj na nogah in brzo so pohiteli s svojo brizgalno na kraj nesreče; tam so naglo odvili skoro 200 metrov dolge cevi in jih začeli pritrjevati na brizgalno. Pa glej spaka! Ni šlo, pa ni šlo! Končno so opazili, da pritrjujejo konec s sesalko na brizgalno, dočim so onega za brizganje vtaknili v vaško lužo. Med tem pa je bil s senom napolnjeni kozolec srečno pogorel do tal. Gasilci, hudi kakor ose so se napolili proti domu, kjer se je na jezo p lo in zabavljalo naprej, ob pol desetih zvečer so bili že do malega vsi sršenasti in bojevitii, skočili so si v lase in razvil se je splošen pretep na klerikalni podlagi, krvava vojska med udeleženci te malo slavne ekspedicije dobrepoljskega gasilstva. Polomili so Čelofgov plot in se obdelovali s koli, poleni in remeljni, da je bilo joj. Zdaj hodijo z obvezanimi bučami okoli itd.« To slika bi mi lahko še spopolnila. Popraviti pa moramo v njej vendar nekaj neresnic, ker jo kolikor toliko kaze. Resnici na ljubo povdarjamo: Skoraj vsi gasilci dobrepoljskega gasilnega društva so bili ob državnozbornih volitvah volilci Puceljjevi in so nekateri

izmed njih kar noreli za liberalno siranko. Ravno tako je bilo pri občinskih volitvah. Iz krogov gasilnega društva je izhajala vsa nasprotna agitacija. V »krvavi vojski«, ki se je vršila potem, ko so vrli gasilci pogasili še nekaj litrov vina, je pa Črček otrnil Kalščarja po buči in to nista »zvesta in zanesljiva« Jakličeva volilca. Ali sta! V gasilnem društvu — začeni v Mihcevi kovačnici pa do Klinčeve krojačnice na Vidmu — so par let kar požirali »Slovenski Dom«, katerega jim je plačeval zastopnik »Vzajemne zavarovalnice«. Zato so tako podivjanili! Namesto vaj z brizgalno, so imeli vaje z litrom in zato ni čuda, da ne poznajo, kakšno »štato« ima brizgalna. Ako je pri gasilnem društvu še kaj pametnih mož, morajo sprevideti, da društvo tako ne more nikamor! Noben človek, ki išče družbe dostojnih ljudi, ne pojde v društvo, ki je sedež opisanih razmer in čedalje menj bo pa tudi tistih, ki bi hoteli žrtvovati še kak vinar takim ljudem.

d **Št. Rupert.** Živinorejska za druga je prosila za podporo, zato naj se živinorejci oglase, ki so resnično potrebni podpore za prerajo živine. Tako bodo ljudje deležni tudi na ta način dobrot deželnega odbora in posebno poslanca dr. Lampeta, ki je res pravi kmečki prijatelj — a trn v peti liberalcem! Kamor človek pogleda — povsod vidi sad vstrajnega dela za ljudstvo. Mir in sloga vladata v naših društvih in organizacijah, ki so čiste brez kričavih liberalcev. Še lepše pa bi bilo, če bi se tudi drugod kmetje rešili tistih svojih varuhov, ki jih samo izzemajo in denar jemljejo od njih — a ne dajo ničesar. Še tega nočejo take sorte ljudje povedati, kdo izprosi podporo — da ja ne bi ljudje zvedeli za uspešno delo naših vrlih poslancev! Zato prijatelji, skrbite, da se jeziki lažnikov zavežejo povsod! Koliko vpitja je bilo, ko so se kmetje vračali s premovanja na Mirni! Niso godrnjali in vpili ti, ampak tisti, ki kmeta tako težko vidijo, in so jih hujskali proti deželnemu odboru! Sedaj bodo pa vsi zvedeli, zakaj so hujskali. **Birtje** bi bili radi dobili tistih par sto kron, ki bi jih bili dobili živinorejci za premovanje! Tako bodo pa kmetje ves denar dobili — birtje pa figo. Šaj ni, da bi moral kmet vsak krajcar pustiti v gostilni! Kmet postaja pameten in pušča povsod liberalce na cedilu! Prav je!

d **Št. Rupert.** Zadeva o vodi za mlekarno je ugodno rešena. C. kr. poljedelsko ministrstvo je odbilo pritožbo **Frelihovo**, ki brani vodo mlekarni. Izreklo je izrecno, da nima Frelih nobene škode, če vzame mlekar na za svoje potrebe 21 litrov na minuto od take množine vode, ki teče mimo. S tem je že tretja oblast obsodila nečedno ravnanje naših liberalcev, ki še vode nočejo bližnjemu privoščiti. To pač ni delo za ljudstvo. Tako se naši liberalci sami pred vsem svetom kažejo kot ljudske škodljivce. Če bi mi kaj takega naredili, da bi vode ne pri-

voščili, bi nas liberalci še ne pogledali ne, tako se pa med seboj objemajo in hvalijo ljudi, ki delajo tako škodo celi občini. Resnicoljubni in pravicoljubni liberalci, glavo pokonci in povejte, ali je to krščansko, kakor hočete biti vi krščanski bolj kot vaš škof ali njegovi duhovniki! Ko se bode pisala zgodovina šentruperške mlekarne, se ne bode smelo pozabiti teh grdih in škodljivih spletk naših slavnih liberalcev, ki se dobe samo še v št. Rupertu. — Slišimo, da je nadučitelj prepovedal nositi s pošte »Domoljub«, »Slovenski Dom« pa se smet? Bomo videli!

d **Semič.** V nedeljo, 7. t. m. po veliki sv. maši smo imele dekleta slov. k. izobraževalnega društva predavanje v občinski sobi; predaval je č. g. Rafael Grobljar. Soba je bila natlačeno polna. Nabavila se bo tudi knjižnica in dekleta se bodo izobraževala v petju. Društvo šteje že veliko članic. Tudi predavanj nam je več obljubljenih. Tako tudi pri nas napredujemo.

d **Škocijan pri Mokronogu** brez neveste; kajti Bučka, ki so mu jo hoteli liberalci dati za tovarišico v osamljenosti, se je oklenila pri občinskih volitvah Slovenske Ljudske Stranke. Nič ni pomagalo, če je tudi nadučitelj Benedičič romal na Bučko in pa birič klesnik. Pooblastila so jima dali, pa zastoj. Tudi znani Klopotec, ki je bogvekolikokrat obletel vse sosednje fare, zlasti škocijansko, kateri pa seveda ni v posebno čast, z jezo premišlja, kako je zastoj dirjal za pooblastili. Kaj hočemo? — Poštni izpreženi študent, ki ob nedeljah — on ima namreč sedem nedelj vsak teden — spi do enajstih, se je tudi ves klavern vrnil iz Bučke. Nehvaležna Bučka! Vse liberalne škocijanske prijatelje je pustila na cedilu.

d **Trava (Draga).** V naši občini so se tudi šli občinske volitve igrati naši Kočevarji, ker drugače ne moremo tega početja nazvati, ki se pri nas vrši. Volili so šest mož iz Trave, šest pa iz Srednje vasi. Pa je cel odbor. Slovenske vasi Stari Kot in Podplanina so ostale zopet zadaj — kot ponavadi. Zmagali so seveda sami Kočevarji. Kako je to mogoče, boste vprašali. Pa prav lahko, tako-le: Nemci zmerom škilijo, kdaj gredo naši Slovenci od doma v tuje šume, to se zgodi koncem oktobra. Do takrat se nihče ne zmeni za volitve. Ko je zadnji Slovenec odšel in ko so se tam ustanovili, so pa Kočevarji razpisali volitve. Če pomislimo, da gredo Slovenci, skoro vsi volivci od doma, potem uvidimo, da so nasprotniki lahko zasedli vse stolčke. Imenik pravi, da zmagamo na vsej črti mi, ako bi se vršile volitve o pravem času. To je pesem, ki se zapoje vsako tretje leto, t. j. ob vsakih volitvah. S tako zmago se bahati je ravno toliko, kot otroku mačko iz zapečka poriniti. Na tak način dobiva naša občina, ki je v večini slovenska, v javnosti nemško lice, mi občani pa nemško pest.

Notranjske novice

n **Preserje** pri Ljubljani. Za župana tukajšnje občine je bil dne 11. januarja 1912 izvoljen dosedanji župan Iv. Rogelj, vrl pristaš S. L. S. Ravno tako so vsi odborniki pristaši S. L. S.

n **Rakek—Unec.** Naše občinske volitve so se zopet preložile. Združeni liberalci in socialni demokratje so dali kmetom še časa za premišljevanje, koga naj volijo. Kmetje, ponujajo vam šest demokratov, sedem birtov, enega učitelja in le šest kmetov za novi občinski odbor, čeprav imate kmetje večino v naši občini. Demokratje vedno kriče, da je kmet oderuh, da je kriv draginje, in govore zoper kmete, kjer morejo; sedaj pa hočejo, da jih greste vi volit. Kmetje, dobro jih poznate, kako vladajo na postaji. Ali boste res šli volit Ambroža, Perkota, Pirca in druge demokrate? Tudi sedem birtov so postavili za kandidate. Ljudska stranka je postavila kandidate vseh stanov, a večino med njimi imajo kmetje. Imena kandidatov so bila tiskana v prilogi »Slovenca«; le namesto Martina Puntarja je kandidat Janez Puntar, Unec 83. Kmetje, vsi v boj, da dobite večino v novem občinskem odboru! Tudi če niste bili dosedaj z Ljudsko stranko, volite le kmete, socialne demokrate pa izpustite! Agitirajte pri svojih sosedih, da volijo moše Ljudske stranke!

n **Postojna.** Kmečka zveza za postojnski okraj priredi v nedeljo javno predavanje v prostorih g. Vičiča ob pol 4. uri popoldne. Predaval bo o živinoreji g. dr. A. Lampret, živinozdravnik, o političnem delu Kmečke zveze poroča pa g. Rudolf Kapš. Udeležite se shoda v obilnem številu!

n **Črni vrh nad Idrijo.** K dopisu iz Črne vrha v zadnjem »Domoljubu« samo eno pripombo. Gospod dopisnik je razmotrival razne vzroke, zakaj je pri nas letos manj naročnikov na »Domoljuba« kot lanč. Pravi, da je temu vzrok premala agitacija, boj pri občinskih volitvah, napačno čitanje lista (?) in pa premala zavednost nekaterih naročnikov. — Pardon, g. dopisnik, to ni popolnoma točno. Imamo v fari okrog 90 »Domoljubov«, 17 vsakdanjih »Slovencev« (rad bi videl hribovsko farno s podobnim številom našega dnevnika!), nad 100 »Bogoljubov« itd., torej je naša fara ena izmed onih, v kateri se relativno največ čita. Zavednim našim ljudem vsa čast! Res je pa, da je število naročnikov na »Domoljuba« nekoliko padlo. In vzrok temu? Ne premala agitacija, g. dopisnik, tudi ne boj pri občinskih volitvah, ker naročniki »Domoljuba« so skozi in skozi držali s S. L. S., tudi ne napačno čitanje lista, ker naši ljudje znajo že pravilno čitati, še manj premala zavednost nekaterih naročnikov, ker naši naročniki so vsi zavedni — pač pa glavni vzrok, da smo za okroglo 20 »Domoljubov« na slab-

šem, tiči v tem, da se časopisi ne razdeljujejo več pred cerkvijo, kot so se leta in leta, temveč mora vsakdo sam iti na pošto. G. dopisnik, ali ni tako? Ali bi ne bilo mogoče temu odpomoči? Za danes samo to konstatiram brez nadaljnih opazk ali pa kakšnih naukov. Gospod Ivane, upam, da ostanemo prijatelji. Fröhlich.

n **Vipavska »Bogomila«** priredi svoj mesečni sestanek v nedeljo, dne 28. januarja po litanijah v cerkveni hiši. Vabljeni so vse dekleta in žene. n **Stari trg pri Ložu.** Na Silvestrov dan je napravilo izobraževalno društvo veselico na korist revni šolski mladini. Igrali so dr. Krekovo igro »Tri sestre« prav dobro. Tudi gmoten uspeh je povoljen. — Dne 17. t. m. smo dobili novega župnika v osebi g. Ivana Kromarja, dosedaj župnika v Šturiju na Vipavskem. Deset let smo bili brez župnika, in to po zaslugi naših liberalcev, ki so v zvezi z bivšim deželnim predsednikom Heinom preprečili imenovanje g. Hauptmana, ker je bilo delovanje omenjenega gospoda v nasprotju z njihovimi sebičnimi nameni in ker so pogruntali, da je njihove oblasti konec, če ostane g. Hauptman še v fari. Hvala Bogu, da se jim njihovi upi niso izpolnili. Hvaležni smo g. Hauptmanu, da je vztrajal ne glede na svojo osebo kot župni upravitelj v tako hudih bojih celih deset let in izvršil v naši dolini tako lepo delo. Bog naj mu bo plačnik in ga nam ohrani še dolgo vrsto let! Novemu g. župniku pa želimo blagoslova božjega in mnogo uspehov njegovemu delovanju.

n **Črni vrh nad Idrijo.** Pri občinskih volitvah 19. decembra 1911 je zmagala S. L. S. na celi črti. Čast zavednim volivcem! — Po zmagi pa nam je treba zbuditi nekaj spominov o naših liberalcih, ki so se 2 dneva pred volitvijo ogrnili v spokorno oblačilce »kmečke stranke«. Liberalci vedo sami in vemo mi, da v gospodarskem kakor v izobraževalnem delu nimajo ničesar pokazati, če odštejemo »zasluge« nekaterih plesov in pred cerkvijo objavljenega tečaja o esperantskem jeziku, ki pa se ni vršil, ker g. Z. si ni pridobil niti enega slušatelja. Vsled svojih silnih gospodarskih smotrov so se liberalci preoblekli v »kmečko stranko« — 48 ur pred volitvijo z velikimi plakati, ki so oznanjali, da sta odbora S. L. S. v zadnjih dveh dobah silovito upravljala. — Pomenimo se danes o tem tremo, ne z mrzlično naglico, ki vihra pred volitvami. Samostojno misleči možje so obvarovali občino v teh šestih letih izdatka 50.000 K (zakaj ne 100.000 kron?); — vsesкупaj pa je bilo občinskih doklad v teh dobah do 30.000 K. Torej recimo, če bi g. Z. plačal iz svojega vse doklade teh let, bi mu še od onih 50.000 K, ki jih gleda v svoji domišljiji, ostalo v žepu 20.000 K. Prejšnjih šest let je bilo doklad 15.000 K; torej zadnjih 6 let se je plačalo na dokladah 15.000 K več. Čemu pa? — 1. Prejšnja leta je imel ubožni zaklad letno prebitka do 200 K in več, v šestih

Ietih bi dalo 1200 K; odkar pa mora več revežev oskrbovati po hiralnicah, je vsako leto pri ubožnem zakladu primanjkljaja povprečno 1200 K, v šestih letih 7200 K; torej je razlike med prej in sedaj 8400 kron, kar se je moralo pokriti iz občinskih naklad; zadnjih pet let se pobira za zadloško šolo in je naloženega danes 5000 kron. Tudi je odpadel skozi teh šest let dohodek občinskega lova 255 K, skupno 1530 kron, kar se je prej vračunalo v občinsko premoženje. Kakih novih virov za občinske dohodke pa ni bilo. Vsak pa tudi vé, da sorazmerno z delom rastejo tudi izvanredni stroški; in dela je pri občini danes več kakor pred šestimi leti (leta 1904 se je izkazalo 842 pravih števil, leta 1911 pa 1939 pravih števil). Naivni liberalci pa še mledujejo: čemu se je napravil dolg, ko se je prevzelo gospodarstvo od liberalcev? Pa je celo deželni odbor sam zažudeno vprašal z dopisom z dne 26. januarja 1906, št. 987, doslovno: »Zakaj je nastal do 6. septembra 1905 (takrat so izročili liberalci občinske posle županu S. L. S.) primanjkljaj 1309 kron 67 vin., ki je nenavadno visok?« — Torej tako 6. septembra 1905, in primanjkljaj se je do konca 1905 še zvišal, kar je bilo že poročano v »Domoljubu«. V računu za leto 1908 so našli liberalci postavko 1000 K brez navedbe za kaj; so bili pač udarjeni s kurjo slepoto, ker vsak drug bi videl v tem računu izpopolnjene z navedbami vse postavke, in znesek 1000 K se nahaja le enkrat med postavkami tek. št. 138 — za zadloško šolo. — »Račun za 1909 je bil salomonski, niso ga videli odborniki, drugi tudi ne, zato se ne vé, kako je izgledal,« tako je kričala liberalna zloba s plakata. Resnica je ta: na podlagi razglasa županstva z dne 2. januarja 1910, št. 4, je bil račun za 1909 razpoložen na vpogled od 4. do 18. januarja 1910. Odbor ga je v seji 19. januarja 1910 odobril, ker se je postopalo v zmislu § 66. občinskega reda in okrož. dež. odbora z dne 20. decembra 1909, št. 17.513, točka 5 in 6. Tudi ni videl deželni odbor (1910, št. 10.733) kake nepravilnosti ter je tozadevno pritožbo nekaterih malkontentov zavrnil kot neutemeljeno. — Vsega primernega spoštovanja vredna je tudi laž: »Pri letošnjem proračunu se je sklenilo šol. poslopje podreti in novo zidati.« O kakem takem sklepu ni ne duha, ne sluha. Pa ga navedite, § 48., odstavek 2. občinskega reda vam daje priložnost, da ga nam pokažete dobesedno! — O priliki bomo še izpregovorili kako besedo o naših liberalcih, kajti z lažmi in zavijanji so se ogrnili pred volitvijo in v znamenju laži in zavijanja so pogoreli do tal; sedaj jim ne preostane drugega, kakor da se umaknejo v svoje koticke ter odenejo s tistimi plakati, da vsaj popolnoma ne zmrznejo. Vendar pa, da se ne dela krivice zmernejšim, ki gotovo niso imeli zveze s temi plakati, pribijmo, da je odgovoren za te laži »voditelj« (pa govore liberalci o kaki komandi) »kmečke stranke« g. Zagoda iz

Zadloga, ki si je sam pomeril to čast. — Torej g. Zagoda ima sedaj besedo!

n **Vrhnika**. Naš »Ljudski oder« uprizori na Svečnico, 2. februarja, v »Društvenem domu« znano narodno igro s petjem v 5 dejanjih »Deseti brat«. Igra se ponovi še v nedeljo, dne 4. februarja. Že zdaj opozarjamo na to velezanimivo prireditvev. Da ne bo naval pri prvi uprizoritvi prevelik in da se občinstvo primerno razdeli, se že od nedelje dalje prodajajo vstopnice v trgovini g. M. Opeka na Vasi in v »Društvenem domu«. Tam si lahko vsak sam izbere prostor, ki mu najbolj uga-ja. Vstopnina kakor po navadi. Občinstvo se prosi, da vpošteva to obvestilo in si vstopnice pravočasno omisli.

n **Z Vrhnike**. Prihodnjo nedeljo, 28. januarja, ob 3. uri popoldne se vrši v »Društvenem domu« občni zbor »Kmečke zveze za sodni okraj Vrhnika«. Vsi člani iz celega sodnega okraja se uljudno vabijo na ta sestanek. — V nedeljo, 21. t. m. je predaval v našem izobraževalnem društvu borovniški kaplan g. Nastran. — Kakor po navadi, tako tudi sedaj liberalci agitirajo za volitev v »Trgovsko in obrtno zbornico« na način, ki ni vreden dostojnega človeka. Laž — to jim je vedno glavno orožje v volivni borbi. Sedaj trobijo okrog, češ, če klerikalci zmagajo, potem bo poslala »Trgovska in obrtna zbornica« v deželni zbor kot enega izmed svojih zastopnikov — horjuljskega Stanovnika. Seveda je to čisto navaden izrodek liberalnih možgan. Obrtniki! Kdor se Vam te dni priplazi s to predrzno izmišljotino pred oči, vedite, da je navaden lažnjivec!

Pri nakupu
Kathreinerjeve
je paziti navedbo, da se dobi
tudi pravi izvorni zavoj
s sliko župnika Kneippa
kot varovalno znamko
in s imenom Kathreiner.
Veliko je malovrednih
posnemkov.

Kathreinerjeva
prunese oračev v Ričev.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glei inserat!

Volitve v c. kr. obrtno sodišče v Ljubljani in ljubljanski okolici.

Dež. vlada je odredila volitev za volilni razred delavcev na nedeljo dne 28. januarja 1912 l., in za volilni razred podjetnikov na torek, dne 30. januarja 1912 l. Volilo se bo v več krajevno ločenih sekcijah. I sekcija obsega občine: Črnuče, Devica Marija v Polju, Dobrunje, Ježica, Moste in Podgorica. **Volilni kraj je Devica Marija v Polju.** — II. sekcija obsega občine: Brezovica, Dobrova, Log, Rudnik in Vič. **Volilni kraj so Glince** (občina Vič). — III. sekcija obsega občine Sp. Šiška, Smartno, Št. Vid in Zg. Šiška. **Volilni kraj je Št. Vid.** — IV. sekcija obsega občino Medvode. **Volilni kraj Preska.** — V. sekcija obsega občine Grosuplje, Lipljene, Račna, Slivnica, Št. Jurij in Šmarje. **Volilni kraj je Stranska vas** (občina Grosuplje). — VI. sekcija obsega občine Iška Loka, Iška vas, Pijava gorica, Studenec, Tomišelj, Vrbljenje in Zelimlje. **Volilni kraj je Studenec.** — VII. sekcija obsega ozemlje deželnega stolnega mesta Ljubljana. **Volilni kraj je Ljubljana.** Skupni izid volitev, izvršenih v posameznih sekcijah se ugotovi in razglasi pri VII. sekciji v Ljubljani. Ura pričetka in zaključka volitev ter volilni lokal se naznanijo najkasneje osem dni pred volitvijo na krajevno običajni način v vseh občinah, ki pripadajo okolišu obrtnega sodišča. Volitev v tretji skupini »trgovski obratki« mora se vršiti ločeno od ostalih skupin obrtnih podjetij.

V nedeljo, dne 28. januarja t. l. se vrše za delavske vol. razrede volitev v c. kr. obrtno sodišče v Ljubljani. Volilni odbor je za to volitev postavil izmed delavskih in pomočniških vrst sledeče kandidate, ki naj jih somišljeniki na svoje glasovnice razločno napišejo.

I. RAZRED.

Skupina delavcev iz veleobrti.

Prisedniki:

Žnidaršič Anton, ključavničar v Ljubljani.

Čemažar Franc, popirne tovarne delavec v Vevčih.
Premk Valentin, strojnik v Ljubljani.
Kos Franc, delavec ljubljanske predilnice v Ljubljani.

Namestniki:

Pečan Josip, usnjar v Ljubljani.
Krušič Karel, livar v Ljubljani.

Kot prisednik vzklicnega sodišča:

Jerih Anton, tovarniški delavec v Vevčah.

II. RAZRED.

Skupina delavcev malih obrti.

Prisedniki:

Jereb Valen in, kamnosek, Veliki stradon 7, Ljubljana.

Štrus Ivan, krojač, Komenskega ulica št. 12, Ljubljana.

Šusteršič Franc, tesar pri g. Pustu v Ljubljani.

Ravnikar Ivan, pečar, Selo 19.

Kremžar Ivan, klepar, Št. Vid nad Ljubljano.

Namestniki:

Kavčič Andrej, pasar pri g. Kregarju v Ljubljani.

Himmelreich Franc, krojač v Ljubljani.
Mozeč Jakob, zidar pri g. Ogrinu v Ljubljani.

Kot prisednik vzklicnega sodišča:

Lotrič Andrej, ključavničar v Ljubljani.

Opozarjamo delavstvo na to, da se dobe vse informacije glede teh volitev v četrtek in petek pred volitvami v Rokodelskem domu v Ljubljani.

OBRTNIKI-VOLILCI V OBRTNO SODIŠČE!

Obrtniki-volilci, volite pri volitvi v obrtno sodišče, ki se vrši za obrtnike v torek, dne 30. t. m., soglasno sledeče kandidata, ki so jih postavili zaupniki-obrtniki in jih priporoča S. L. S.:

V II. skupini. Iz volilnega razreda podjetnikov.

Prisedniki:

Ivan Pengov, podobar v Ljubljani.

Hugo Eberl, pleskar v Ljubljani.

Feliks Toman, kamnosek v Ljubljani.

Franc Bizjak, posestnik in mizarški mojster, Vižmarje 22.

Anton Rojina, mizar v Ljubljani.

Namestniki:

Ivan Štrumbej, gostilničar na Igu.

Ivan Srebot, čevljar v Ljubljani.

Ivan Kočar, mesar v Ljubljani.

Pridite vsi na volišče!

Več raznega kovaškega orodja

kakor: dva cilindri-mehova, nakovalna in drugo ima naprodaj M. Šetina, vdova, Zg. Šiška št. 101. pri Ljubljani. 171

Ženinom in nevestam priporočamo, da pred nakupom zlatnine zahtevajo pri tvrdki **H. Suttner, Ljubljana 1** krasen cenik popolno brezplačno. Dobilni bodo v njem dokaj primernih predmetov.

„Ideal“ valilnice

vso pripravo za perutinarstvo najplemenitejšo pasem. perutnino in jajca za valenje vseh pasem dobavlja najceneje

Nickert & Co., družba z o. j.

tovarna strojev za perutinarje in valilnice

Inzersdorf bei Wien
Triesterstr. 245. 205 6-1

Leposlovnih mesečnik

„Dom in Svet“

stane za celo leto
 K 10.— Naroča se v Ljubljani.

DENAR

pripravi tisti, ki o potrebi uporabi reči in priljubljenih daril vseh vrst zahteva moj glavni cenik s 4600 slikami, ki ga

dobí

vsak zastoj in pošiljne prosto in v katerem najde vsak

kaj primerne. — C. in kr. dvoran. za. ožnik

Jan Konrad

Brüx št. 2756 (Češko).

Zasluzek!

2 — 4 K na dan in stano s pravelem lahke pletenice doma. Edino moji stroji za hitro pletenje „Patenthebel“ ima izkušene iskrene delce, plete zanesljivo nogavice, modre in športne izdelke. Prednamite nepotrebno. Poduk zastoj. Oddal enostre škoduje. Troški maj. Pism. garanc. t. aine strožbe. Neodvisna eksitenca. Prospekt zastoj. P. d. e. je za pospeševanje domačega celv. trgov. sodn. protokot. Kari Wolf, Dunaj, Mariahilf, Neukengasse 46. 1899

Ceneno Česko

Postajno perje
 — ova dobra kakovost 5 kg sivoga, skubljenega K 9.00, 12.—, boljšega K 15.—, beloga mešnega puha K 24.—, boljšega K 30.—, snežnobelega, zelo finega K 3.— do K 4.— — Razpošiljanje franco in carine prosto proti povzetju. Zamenja proti povzetju pošilnih stroškov dovoljena.

D. Schnurmacher,
 Taus 246 (Češko).

Najzanesljiveje in najboljše je ako se izbere iz lust. cenika z vzorcem postelj. perja in postelj. blaga, ki se pošlje radevolje zastoj in franco. Prosi se naznaniti cenovno perja za poskušnjo

Pomanjkljiva prebava je vzrok zelo mnogih bolezni. Za vedno uravnavo prebavljanja služi **dr. Rose balzam** iz lekarne **B. Fragnerja**, c. kr. dvornega založnika v **Pragi**. Dobi se v vsaki lekarni. — Glej oglas!

Izjavljam,

da je potrebno v vsakem gospodinjstvu zanesljivo razkuževalno sredstvo. Za čiščenje ran, turov, za odvrnitev infekcijskih bolezni, v svrhu desinficiranja ob bolniških posteljah ter preprečenja slabega duha ter potenja nog je steklenica

Lysolforma

kot desinfekcijsko sredstvo priznano najboljše. Dobiva se z uporabnim navodilom v vsaki lekarni in drožeriji po 8 v izvornih steklenicah. Lysolformo toaletno milo 1 K komad. 206 52—1

Vabilo

na redni občni zbor

I. ljubljanskega delavskega konsumnega društva vpisane zadruga z omejeno zavezo

ki se vrši na Svečnico 2. februarja 1912 ob 4. uri popoldne v veliki dvorani „Ljudska doma“.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev računov. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti.

Poročilo:

Zadruga je štela 1. januarja 1911 751
 v letu 1911. je pristopilo zadrugi novih članov . 127

Skupaj 878

Izstopilo jih je pa 18

tako da je koncem pretečenega leta štela članov 860
 Odgovedali so članstvo trije člani.

Denarni promet . . . . . K 704.962'46

Rezervni zaklad za leto 1910. „ 20.525'32

Pristopnine leta 1911. . . . . . „ 127—

Pripis dobička zadnje bilance . . . . . „ 7.751'67

Stanje 31. decembra 1911 . . . . . „ 28.403'99

Zadruga ima tri prodajalne in sicer: **Kongresni št. 2** v hiši kjer je bila preje Ljudska posojilnica, in v lastnih hišah **Vič-Glince št. 214** ter **Zaloška cesta št. 15.** — Čisti dobiček računskega leta 1911 znaša **22.865 K 55 h.** Ta dobiček se bo po občnem zboru razdelil na 5% dividende od nakupljenega blaga in 40% dividende od deležev (okroglo 16.000 K), ostanek se bo pa pripisal rezervnemu zakladu.

Odbor.

221

Zavžijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsa fluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsni, vratni, boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotrica za poskušnjo K 5.—, 2 tucata K 8'60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici št. 16 (Hrvatsko).

3191

Če kašljate, ste hripavi, zaslizeni, nahodni, slabi in utrujeni, če Vam jed ne diši, če zapazite, da se Vam zmanjšuje telesna teža ali če te pojave zapazite pri Vaši družini, naročite gotovo Őrkenyjev lipov med (sirup), da preprečite pravočasno to zlo. Őrkenyjev lipov med je najboljše domače zdravilo. Steklenica za poskušnjo stane 3 K, velika steklenica 5 K, tri velike steklenice 15 K poštne prosto. Naročila sprejema in pošilja po povzetju glavna zaloga: Hugo Őrkenyjeva lekarna, Budimpešta, Thököly utca 28, Zaloga 45.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 17. januarja: 55. 17. 56. 37. 75
Gradec, 20. januarja: 70. 8. 49. 15. 68.
Dunaj, 20. januarja: 90. 82. 85. 51. 34.

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, dne 23. januarja 1912.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	25	80	Živa vaga:		
Rž	19	20	Goveda pitana	93	—
Aida	38	—	Teleta težka	107	—
Jčmen	19	60	Teleta mala	101	—
Oves	20	—	Prašiči	136	—
Proso belo	24	20	Koštrani	165	—
Proso rumeno	18	—			
Koruza stara	21	30	Kuretina in drugo:		
Koruza nova	20	40	Maslo kuhano		
Leča	50	10	od K 200 — do	280	—
Grah	28	60	Maslo surovo od		
Laneno seme	44	—	K 200 — do	320	—
Grašica	24	60	Slanina sveža		
Domača detelja	162	—	(špeh)	161	—
Gorenjska repa	42	—	Slanina prekajena		
Fizol Ričničan	40	50	—	171	—
Fizol Prepelčan	37	40	Mast svinjska	168	—
Fizol Mandalon	37	40	Loj	93	—
Čebula	21	60	Jajca 100 kom	10	—
Krompir	8	70	Pišenci	1	50
Zelje veže	8	20	Golobi	3	80
Zelje kislo brez sosa	11	30	Raca	3	—
Repna sveža	4	—	Gos	6	—
Repna kisla brez sosa	10	50			
Brinje	29	—	Kolonijalno blago		
Kumna	14	—	na debelo		
Orchl	18	80	Riž Rangon od		
Gobe suhe	9	—	K 27 — do	38	—
Jeziče	5	—	Kava Santos od		
Zelod	10	30	K 27 — do	295	—
Smrekovi storži	4	70	Sladkor	101	—
Seno	2	40	Petrolej	40	50
Slama	2	—			
Stelja	2	—			

Zastopniki in potovalci!

za obiske zasebnih prodajalcev s suknemim blagom za gospode in dame se sprejme proti visoki proviziji event. p. zneje stalno pri prvi razpol. bla ga. Poudarje pod: „Weltfirma 9 6“ na anončno pisarno M. Dukas Nachf. Dunaj 1/1. 3381. Narav. nakup. Ustanovlj. 1870.

Brezplačno razposiljam vsakomur na zahtevo moj bogato ilustrirani cenik s približno 4000 slikami trpežnih, dobrih, cen hurr

Prva tovarna ur **Jan Konrad** c. in kr. dvorni založnik Bröx št. 2726, (Češko). Nikelaste remost. ure na sidra K 5 —; pristen srebr. ora K 8-40

Thalla-vožnje. Prostori v kabinah na ladjah po izbiri v vsaki legi po izvirnih cenah se dobivajo pri svetovni potovalni pisarni **Cook, Dunaj, Stefanplatz.** 219

Hranilnica in posojilnica v Gorjah pri Bledu prodaja, oziroma dá v najem pod ugodnimi pogoji 127

„Kodrasovo“ gostilno v Spodnjih Gorjah. Gostilna ima ugodno lego ob križališču treh cest. Podrobnosti pove vodstvo hranilnice.

Proda ali v našem jeziku **mlin in žaga** na Gorenjskem blizu Kranja z gospodarskimi poslopji in s 60 mernikov posetve, travniki in gozdi. — Naslov pove uprava tega lista. 72

Inženerska akademija o **Wismar, Ostsee.** Za strojne in elektr. inženirje, stavb. inženirje, geodete in arhitekte. — Zelezobetonška gradnja in kulturna tehnika. Novi laboratoriji.

Opravična Štev. E 492/11

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Antona Zrnca, posestnika iz Zdenške vasi št. 7 zastopane ga po Josipu Smodeju c. kr. notariu v Vel. Laščah bo dne 5. marca 1912 dopoldne ob 10. uri pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 4 dražba zemljišča vl. št. 137 d. o. Zdenškavas, obstoječega iz hiše, več gospodarskih poslopij, več travnikov, njiv in gozdov s pritiklino vred, ki sestoji iz konja, krave, nekaj mrve in slame, gospodarskega orodja in nekaj poljskih pridelkov.

Neprimičnini, katero je prodati na dražbi je določena vrednost na 9750 K, pritiklini pa na 900 K 50 v. Najmanjši ponudnik znaša 7101 K, pod tem zneskom se ne prodaja.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo neprimičnine (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 4 med opravičnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpoznejše v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle uveljavljati glede neprimičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na neprimičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar nit ne stanujejo v okolišu spodaj oznamljene sodnje nit ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja Vei. Lašče oddelek II.

dne 13. januarja 1912. 204

Pihalni akordeon „FLUTA“

na katerem igra lahko vsak brez znanja not, brez učenja najlepše pesmi, plese in koračnice.

Št. 36/10. Iz lesa z imit. usnjem prevlečen, nikelnastimi lijenimi in ustnikom, 10 zaklopnicami in nikelnasto klaviaturo, 28 1/2 cm dolg z navodilom K 3—, 3 kosi K 8—.

Pošilja po povzetju: 2738 c. in kr. dvorni založnik **HANS KONRAD, Moste (Brüt) št. 2739, Češko.** Glavni cenik s 4000 slikami na zahtevo zaštonj in poštne prosto.

Tovarna štedilnikov H. Koloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti neprekosljiv železni, emajlirani, porcelanasti štedilniki kekor tudi iz majolike za gospodinjstvo, hotele, restavracije i d. Načrti za kuhinje na paro, plinove štedilnike, irske peči za trajno kurjavo. Dobijo se v vsaki železni trgovini, kjer ne, se pošiljajo naravnost

Zahtevajte „Izvirne Koloseus“ štedilnike“ jaz vrnite slabše izdelke. 3973 Ceniki zastoj.

Na mojem posestvu v **Skradu na Hrvaškem** potrebujem **dve kmečki družini**, kateri bi se tam stalno naselili. Družine z znanjem mlekarstva imajo prednost. Stanovanje, gorivo, nekaj vrta in zemljišča prosto, vse drugo po dogovoru. Poblizhe se izve v pisarni **Josipa Lončariča v Ljubljani, Streliška ulica 27.**

Akra-mlin

za debelo moko na umetni kamen

je nepobitno najboljši, najlažji in najcenejši mlin na svetu. Ni potrebno nikako brušenje kamnov in se vendar vedno dobro melje. Če se donarochi še presejalec, se dobi najboljša moka za peko.

ZENIT-posnemalniki

so nedosegljivi po kakovosti in ceni. Vsako utemeljeno jamstvo dovoljeno. Konkurenčni stroji se vzamejo v račun.

Pocinjene, kovanoželezne **AKRA-sesalke za gnojnico.**

Delniška tovarna za stroje „**Kyffhäuserhütte**“ prej **Pavel Reuss, Artern. (Podružnica: Ustje.)**

Razposiljalnici v **Ustju in Inomostu.**

3781

Brivska priprava

v lepo politrani leseni omarici, 30 cm dolga, 15 1/2 cm široka, 6 cm visoka, s premikajočim se zrcalom, ki se zapre, vsebuje vse brivske potrebščine: 1. Brivec iz prima solinskega jekla, fino vato brušena pripravna za vsako brado, za popolno bitje prirejena:

1. dober ostrilni jermen.
2. skatljico brusilne tvarine.
3. skatljico antiseptičnega mila za brit.
5. ponikljani lonček.
6. čopič za britje s ponikljanim ročam

samo **K 4-80.**

Pošilja po povzetju ali če se denar naprej pošlje **J. H. RABINOWICZ, Dunaj VII., Lindengasse 2. D. L.** 118

Varujte svoj želodec predno je prepozno, tako da pospešujete njegovo delovanje kot organ, ki prebavlja in čisti.

Preizkušeno iz labranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljanje pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo ki ublaži in odstrani znane naslednje nezmožnosti, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvorbe kisla krče je dr. **Rose balzam za želodec** iz lekarn B. Fragnerja v Pragi.

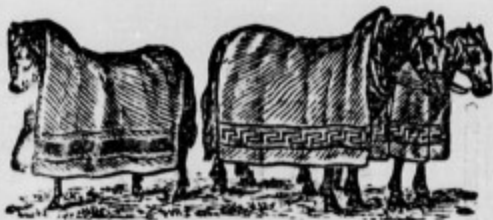
SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varst znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA **B. FRÄGNER-ja**, c. in kr. dvor. dobavitelja, „Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203, — Po pošti se razposilja vsak dan. — vogal Nerudove ulice. 2119

Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Proti naprej pošlji. K 1 50 se pošlje mala steklenica, za K 2 80 velika steklenica, za K 4 70 2 veliki steklenici za K 8— 4 velike steklenice za K 22— 14 vel. steklenic poštne prosto na vso postaje avstr.-ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah avstr.-ogr. — V **Ljubljani:** Rib. Sušnik, Dr. G. Piccoli, Jos. Čižmar.

Samokresi za kolesarje.

Št. 13 sistem z ob robu se vžigaj (imi patroni, zelo prijeten model, na ravljen za 6 trelov, e vello oliran z oreh držajem, odpranje n zapiranje z vžigalsikom, 12 cm dolg, K 8* . Samok e ni ob robu se vžigajoci patroni 12.000 U. kosov K 3*15. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali de ar nazaj! Največa zaloga vseh vrst orožja v moj in glavnem ceniku z 400 šik., katerega n zahtevo pošljen vsakemu astojn in poštu ne prost . Razpošiljanje proti povzetju C in kr. **JAN KONRAD** B. dx štev. 2753, dvorni založnik (Cesko)

Neveste na dejo

veliko in okusno zalogo blaga za obleke, kakor: **svilnato, kamgarn** in druge vrste moderno volneno blago v trgovinah

R. MIKLAUC, Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5, kakor tudi v podružnicah
»PRI MIKLAVŽU«, Medena ulica (ta trgovina je zelo povečšana), in
»PRI ŠKOFU«, Pogačarjev trg (sadni trg).

V teh trgovinah kupite tudi ugodno belo kotenino za perilo in rjuhe, cvilih za postelje, lepe in fine **kovtre.** Došle so ravnokar najnovejše **svilnate rute in šerpe.** Za moške obleke ima trgovina v prvem nadstropju oddelek **suknenega in modnega blaga,** kjer vsakdo lahko po svojem okusu izbere. — Torej zglasite se gotovo in prepričali se bodeite o veliki zalogi, pošteni in prijazni postrežbi.

Glavna trgovina: 3966

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni 4000 komadov takozvanih vojaških kocev za konie

za ceno le **K 4*40** komad in **K 8*60** za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. Ti debeli, trajno trpe ni koci so topli kot kozuhovina, temnosivi, okoli 150 200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celena konja. Razločno p.sana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na **STEINER-jevo** komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj II, Taborstrasse 27 G.
 Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugajajoce se zavezem vrniti naprej poslani denar. Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radavcu, Komornu in Brody-ju župnika Kolarija Tutz-u dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weinbergerja Ilosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostanj, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahliissa Mankendorfa, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina, Fohringerja in dr. 2835

Krasen brzoparnik z dvema vijakoma
'Martha Washington'
 priredi dve posebni vožnji v:
Rio de Janeiro, Santos in Buenos Aires

ter se vstavi v pristaniščih:
Neápolj, Barcelona, Tenerife (Kanarski otoki).
 Odhod iz Trsta 11. prosinca in 7. sušca 1912.

Vožnja traja: **Neápolj—Buenos Aires samo 16 dni.** Več pove **S. Kmetetz, Ljubljana, Kol. ul. 26.**

6 mesecev za poskušnjo

pošljem svoj lasestržnik proti povzetju **4 K 75** v n. in se zave. em, da ga v 6 mesecev vzamem nazaj in vsoto takoj vrnem. Lasestržnik je 6 cm dolg, iz najboljše a laka, najfinejše poroklone z 50 zobni, s trmi premikajočimi cesalnimi za iz vrste striženja, za 3, 7 in 10 mm, z 7 zernimi peresom, v finem kartonu in navodilom, vsled cesar vsa do lahko striže lase. Popon samo **F 4*75,** s polirnim peresom **K 5*10** s prvitim peresom za brivce **K 8*30.** Bradostrižnik **K 5*10,** bravsk pripravke **K 2*50,** brivce **K 2*10.** Brivska priprava z 10 rezervnimi noži **K 6*10.** Pošilja po povzetju.

J. H. Rabinowicz, Dunaj VII. Lindengasse 2. D. L.

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljno perje:
 1 kg sivoga, dobrega skubljenega z K. polšega z 16 40, prima polšega z K 40; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežnobeloga, skubljenega 6 K 40, 8 K; kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri 3 kg se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

z zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega tanking-blaža, i perlice 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blažnima, vsaka 80 cm dolga, 6 cm široka, napolnjena z mojim, sivam, zelo trpežnim, puhastim posteljinim perjem 10 K; s polpuhom 2 K; s puhom 24 K; posamezna perlice 10 K, 2 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; perlice 24 cm dolge, 14 cm široke, K 13, 14 K 70, 17 K 8, 21 K; blazine 40 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje perlice iz močnega, pasastega gradla 180 cm dolge, 110 cm široke, 12 K 50, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepovoljno denar nazaj.
 Cenik zastoj in franko. 2410
S. BENISCH, v Dešenici štev. 71. Češko.

Pištola za prazne (strašilne) strele

Varno, in najbolj gotovo sredstvo za obrambo, preplašnje in strahenje.

Vedno za strel pripravljeno. Zelo glasen pok. Nadomesti drago in nevarno orožje. Neizogibno potrebno za kolesarje, turiste, potnike, avtomobiliste, vrtnarje itd. Najboljše sredstvo in ranilno sredstvo proti napadom in psem. Pri silovnostih in zletih neškodljiv predmet za šalo z velikim uspehom. Cena pištol iz kovine fino izdelani s 50 patroni K 3*— Nadomest. municija 100 patron K 3*—, 200 patron K 5*—, Skatla za zavoj K 1*—30. Pošilja po povzetju ali če se denar naprej pošlje
J. H. Rabinowicz, Dunaj VII., Lindengasse 2. D. L. 118

Zmaga moderne tehnike!

Izvirni švedski motorji na surovo olje

Balder (stoječi), Robur (ležeči),

najpopolnejše in najboljše izvršitve novo patentovani na celem svetu! Edini dvotaktni motor na surovo olje, ki deluje brez dima in duha, celo pri najmanjšem obtežilu! Brez zavžiganja, brez ventila, nizko število obrata! — Uporaba je enostavna, streže lahko vsak delavec poleg drugega dela. — Glavna os teče v olju, zavoljo tega tudi nobene obrabe. — Obratni stroški 1—2 vinarja na uro in konjsko silo. Nobena nevarnost ognja, nobene finančne kontrole! Pripravni za poljedelce, mlino, za nabavo električne luči kakor za vsakovrstni obrat do 500 HP. Zahtevajte popis in cenik št.18 zastoj.

Obiski inženirjev in proračuni nabavnih stroškov kakor pojasnila zastoj brez obveznosti.

Samoprodaja od 2346

Szabo & Wittmann

špecialna trgovina za motorje na bencin in surovo olje

GRADEC, Annenstrasse 30.

Razprodaja se odda protokoliranim tvrdkam.

Denar prihrani

vesti, ki o potrebi vporabnih reči in priložnostnih daril vseh vrst zahteva moj glavni cenik s 4000 slikami, kateri se pošlje **vsakomur zastoj in franko.**
 6. in kr. dvorni založnik **Jan Konrad** B. dx št. 2757 (Češko).

3504

popolne obleke

vsebujejo moji 40 metrov dolgi ostanki za 20 K. in sucer: 1 moderna obleka iz rasevine ali listra, 1 praktična obleka za hišna opravila in 1 krasna polcena obleka. Ostali ostanki se lahko porabiijo za predpasnike, bluze itd

12

popolnih srajc

vsebujejo moj 40 metrov dolgi rumbarški ostanki tkanine lepo, dobro blago za 22 K. Ostali ostanki so pripravljeni za najboljše opreme

Razpošilja se po povzetju.

Prvovratna tovarniška razpošiljalnica

Josip Frankenstein, Jaromer 91, Češko.

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.

Od vseh drugih predmetov vzorci na željo franko. Vzorce se morajo vrniti.

H. SUTTNER, Ljubljana 1, Mestni trg štey. 25

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka

'IKO'

Vsak čitatelj tega časopisa dobi zastonj in poštine prosto moj bogati cenik od ur, zlatnine in srebrnine. - Pišite še danes eno dopisnico za 5 vinarjev na trdko

H. SUTTNER, Ljubljana 1.

Pozor!

Pozor!

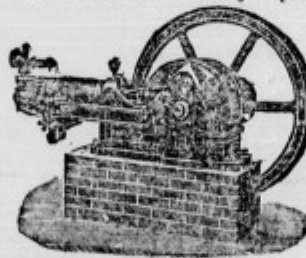
Moja

št. 410 nikel Roskopf
jako dobro idoča, samo K 4-10,
št. 500 z sekund. kazalcem K 5-50
Dve leti garancije.

Zapomnite si, 3411

da je slast podlaga dobre prebave, slast do jedi torej najvažnejši pogoj zdravega življenja. Vsak, ki mu je na tem težje, če, da ostane žilodrec zdrav in da dobro prebavlja, naj poskusi že več desetletij srečno kušene Bradyjeve žilodrecne kapijice, vrej Marijacejske žilodrecne kapijice imenovane, katere so že odavnaj priznane kot najzanesljivejše domače sredstvo proti vsem žilodrecnim težavam za otroke in odrasle. Dobivajo se po 80 vinarjev steklenica in po K 1-60 dvojnja steklenica. Kjer se ne dobi, pošlje l. pelovatelj C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt 2-462 poštine prosto na dom 6 steklenic za K 6-80 ali 3 dvojn. steklen. za K 6-50.

1 do 2 vinarja obratnih strokov za uro in HP z mojim pat.

motorjem z močnim pri-fiskom in za surovo olje od 16 HP naprej; 4 do 5 vin. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2-10 HP tudi stoječe motorje

Tvornica motorjev
L. WARCHALOWSKI
Dunaj III., Paulusgasse 1.
Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji. 315

Najboljše ure odlikovane z zlato in srebrno svetinjo
dobavljajo priznano najzmožnejša svetovna trdko
prva tovarna ur c. i. kr. dvorni zal.
JAN KONRAD **BRÜX** št. 2730. Češko.

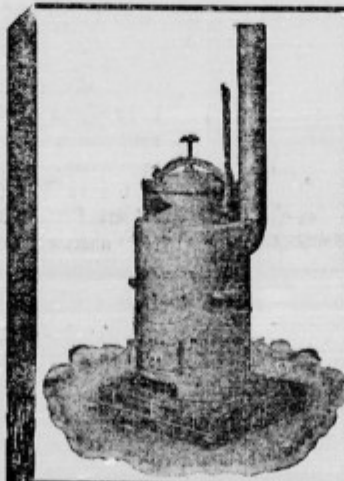
Stroge pošilke, 3 letno pisarno jamstvo.

Sistem Roskopf pat. ura K 4-10 - Ista z dvojnimi plaščem K 6-80. Švic. sistem Roskopf patentna ura K 5-11. Finska sreb. Remontoir-ura, „Gloria“ kolesje K 8-40. Dvojnoplato, kovinska-tula Remontoir-ura K 9-50. Konkurenčna budilka K 2-90. V II. a lakovosti K 2-50 - Svarzvaldska ura K 2-50.

Nizak riziko! Zamenjena dovoljena ali denar nazaj!

Pošilja se po povzetju ali proti napreju: - plačilu. -
Zahtevajte po dopisnici moj glavni cenik z 4000 slikami, ki se pošlje zastonj in poštine prosto.

ALFA

brzoparilniki za krmo so najboljši!

Nov izboljššan sestav!

Močna izpeljava popolnoma iz kovanega železa in železne pločevine.

Svari se pred cenejšimi in slabšimi ponaredbami iz litega železa!

Zahtevajte cenike!

Dopisuje se slovensko!

Delniška družba **Alfa Separator** Dunaj XII./3.